

OKRESNÝ ÚRAD TURČIANSKE TEPLICE

ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

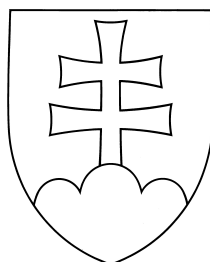
SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Číslo spisu

OU-TR-OSZP-2022/000050-055

Turčianske Teplice

03. 10. 2022

Rozhodnutie

zo zisťovacieho konania

Popis konania / Účastníci konania

1. HALADA advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Kapitulská 21, 917 01 Žilina
2. STONES SLOVAKIA s.r.o., Topoľová 2810, 926 01 Sereď
3. Obec Rakša, Obecný úrad, Rakša 81, 039 01 Turčianske Teplice
4. Mesto Turčianske Teplice, Mestský úrad, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice
5. Obec Háj, Obecný úrad, 039 01 Turčianske Teplice
6. Občianske združenie Tatry, KEMI 627/5, 031 04 Liptovský Mikuláš
7. Ing. Ján Topercer, Zelená 10616/3, 038 61 Priekopa

Výrok

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 1 ods.1 písm. c) a § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozhodol podľa § 29 ods. 2 v súlade s § 29 ods. 11 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) po vykonaní zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť “Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď, IČO : 47389061 v zastúpení spoločnosťou HALADA advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Kapitulská 21, 917 01 Trnava takto:

Navrhovaná činnosť “Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, ktorá má byť podľa predloženého zámeru realizovaná v katastrálnom území obce Rakša, k. ú. Rakša na parc. KN C 271/1 v Žilinskom kraji, v okrese Turčianske Teplice

sa bude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odôvodnenie

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8, zákona č. 24/2006 Z. z. zaradená do kapitoly č. 1. Ťažobný priemysel Pol. č. 11. Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku, časť B zisťovacie konanie od 100 000 t do 200 000 t vyťaženej suroviny ročne alebo od 5 ha do 10 ha záberu.

Navrhovaná činnosť je riešená variantne. Variantnosť riešení spočíva v rôznom smere postupu ťažby a odlišných ťažobných etážach, na ktorých dôjde k začatiu ťažobných prác.

Variant 1 – smer ťažby bude realizovaný od hora na dol v smere východ-západ od nadmorskej výšky 590,6 m n. m. s postupným rozšírením ťažby na celý povolený ťažobný priestor po nadmorskú výšku 524,3 m n. m..

Variant 2 – smer ťažby bude realizovaný od hora na dol v smere západ-východ od nadmorskej výšky 551,3 m n. m. s postupným rozšírením ťažby na celý povolený ťažobný priestor po nadmorskú výšku 524,3 m n. m.

Dotknuté územie je chráneným ložiskovým územím a dobývacím priestorom. Dobývanou surovinou je dolomit. Názov ložiska je Výhradné ložisko nevyhradeného nerastu dolomitu, názov dobývacieho priestoru je Rakša.

Vlastníkom parcely, na ktorej bude realizovaná navrhovaná činnosť, je súkromná spoločnosť JIVA-TRADE Rakša s.r.o., Štefana Moyzesa 2700/22, 926 01 Sered'.

Dobývací priestor na ložisko bol vyhlásený rozhodnutím Ministerstva stavebníctva SSR č. 3806/Io-Be/Ja zo dňa 4.3.1974 o zmene hraníc dobývacieho priestoru Rakša. Jeho rozsah je 860 m na dĺžku (v.-z.), 260 až 500 m na šírku, v priemere 350 m. Hrúbka kolíše v závislosti od bázy ktorá bola minimálne na úrovni 510 m n. m.) a povrch ložiska je v závislosti na jednotlivých ťažobných etážach od 8 do 95 m. Jeho celkový plošný rozsah je 263 998 m².

Posledné povolenie, na základe ktorého prebiehala na ložisku ťažba bolo rozhodnutie OBÚ Banská Bystrica, vydané pod č. 1910/511/Bo-Oz/2002 zo dňa 6.12.2002, ktorým bola na ložisku povolená banská činnosť na roky 2003–2010. V súčasnosti je ložisko otvorené povrchovým stenovým kameňolomom o 8 etážach.

Predmetom navrhovanej činnosti je obnova ťažby dolomitov v lome Rakša. Konceptia dobývania vyplýva zo súčasného stavu rozfárana ložiska. Zostáva v platnosti súčasný koncept vedenia ťažobných prác zhora nadol, podľa nasledujúcich pravidiel:

- zachová sa postup ťažobných prác zhora nadol,
- surovina pre technologickú úpravu bude spracovávaná z jednotlivých pracovných plošín ťažobných rezov selektívne.

Výpočtom zásob bolo na ložisku dolomitu Rakša vyčíslených 6,224 milióna ton bilančných zásob voľných v 1 bloku zásob (1 – Z2 – B) suroviny kategórii Z-2 (pravdepodobné zásoby). Plánované zmeny zásob na ložisku predstavujú maximálny objem 195 000 ton/ročne na ťažobnej ploche pre tento účel určenej, nepresahujúcej 5 ha.

Etážový spôsob ťažby je daný potrebou ťažby podľa kvality suroviny, ale hlavne podľa požiadaviek odberateľov. Rozpojovanie horniny na vyššie uvedených ťažobných etážach bude vykonávané trhacími prácami malého rozsahu v zmysle platného „Technologického postupu trhacích prác malého rozsahu“ s potrebnými vrtnými schémami a príslušnými technickými parametrami.

Rozpojená hornina vhodnej fragmentácie bude nakladaná lopatovým rýpadlom do násypky technologickej linky, kde bude následne drvená a triedená. Súčasne bude surovina pripravovaná aj pomocou sekundárneho rozpojovania nadmerných kusov horniny, spôsobom navrtania krátkych vrtov a odstrelom priemyselných trhavín, prípadne príloženými náložami alebo strojným spôsobom pomocou rozpojovacieho kladiva. Rozpojovanie suroviny je potrebné vykonávať tak, aby vytvorený rozval po odstreloch nepresiahol 1,4-násobok maximálneho výškového dosahu ťažobného zariadenia.

Príložné nálože používať nad ťažobnou úrovňou 563 m n. m., pričom na spodnejších ťažobných etážach bude maximálna nálož na jednotlivý balvan 0,6 kg a celková nálož maximálne 24 kg trhaviny.

Rozpojená hornina bude nakladaná bagrom-nakladačom do násypky technologickej linky zostavenej z drviča Kleeman Mobirex Evo 2 a triediča Keestrack 1800. Pri výskyte väčších kusov suroviny v násypke drviča bude táto z nej vyvezená a dočasne uskladnená vo vyťaženej priestoroch, kde dôjde k ich sekundárnemu rozpojeniu pomocou trhacích prác, prípadne úpravou na menšiu kusovitosť za pomoci búracieho kladiva a spätnému navráteniu na technologickú linku.

Použitá dobývacia metóda priemyselnej všetky hlavné pracovné procesy v lome, t. j. primárne rozpojovanie horniny, nakladanie, dopravu a spracovanie – vzhľadom k plánovaným ročným objemom výroby.

Pri dobývaní a úprave nerastu bude použité nasledujúce strojné zariadenie:

- Rýpadlá – CAT 330 B
- Kolesové nakladač – CAT 950 G
- Nákladné motorové vozidlá – Tatra 148, Tatra 815
- Vrtné súpravy – dodávateľsky
- Drviče – Kleeman Mobirex 130 Evo 2
- Triediče – Keestrack 1800

Osvetlenie bude zabezpečené samotným osvetlením strojných mechanizmov.

Technologická doprava upravenej suroviny z jednotlivých ťažobných rezov na určené skládky podľa frakcií bude zabezpečená nákladnými automobilmi. Pre dopravu bude spracovaný dopravný poriadok v lome, ktorý upresní podmienky jej realizácie.

Dotknuté územie je napojené príjazdovou komunikáciou na cestu III/2184, ktorej majetkovým správcom je Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja.

Zámer nerieši likvidáciu ani rekultiváciu Kameňolomu Rakša po ukončení ťažobnej činnosti.

Navrhovateľ, STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď, doručil dňa 19.03.2021 Okresnému úradu Turčianske Teplice, odboru starostlivosti o životné prostredie, podľa § 18 ods. 2 písm. b) a podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona o posudzovaní zámer navrhovanej činnosti "Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša", (ďalej len „zámer“), vypracovaný v súlade s § 22 ods. 3 a podľa Prílohy č. 3 k zákonu č. 24/2006 Z. z. na vykonanie zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

OU Turčianske Teplice zverejnil dňa 26.03.2021 oznámenie o predložení zámeru podľa § 23 ods.1 zákona č. 24/2006 Z. z. a informáciu pre verejnosť podľa § 24 ods.1 zákona č. 24/2006 Z. z. na webovom sídle MŽP SR a zároveň zaslal žiadosť o stanovisko k zámeru rezortnému orgánu, povolujúcemu orgánu, dotknutým orgánom štátnej správy a dotknutým obciam.

Okresný úrad Turčianske Teplice, OSŽP rozhodol podľa § 29 ods. 2 v súlade s § 29 ods. 11 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) po vykonaní zisťovacieho konania navrhovanej činnosti „Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, pre navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď a vydal rozhodnutie zo zisťovacieho konania pod č. OU-TR-OSZP 2021/000349-039 zo dňa 02.07.2021.

Dňa 19. 07. 2021 sa v zákonom stanovenej lehote proti predmetnému rozhodnutiu odvolal účastník konania STONES SLOVAKIA s.r.o. Topoľová 2810, 926 01 Sereď.

Ako dôvody odvolania navrhovateľ uvádza:

1. Správny orgán použil ako podklad napadnutého rozhodnutia aj stanoviská dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli správne orgánu doručené po uplynutí zákonnej lehoty podľa § 23 ods.4 zákona EIA a v rozpore s výslovným znením zákona akceptoval námietky, ktoré boli obsahom predmetných neskorodoručených stanovísk.
2. Správny orgán v napadnutom rozhodnutí odkazuje aj na výsledky konzultácie v zmysle ust. § 63 zákona o EIA, ktorú správny orgán v konaní uskutočnil bez toho, aby o tejto konzultácii upovedomil aj navrhovateľa a aby dal navrhovateľovi možnosť zúčastniť sa predmetnej konzultácie.
3. Správny orgán v napadnutom rozhodnutí opakovane uvádza, že akceptuje požiadavku niektorých dotknutých orgánov na vypracovanie projektu rekultivácie pozemkov v dobývacom priestore a že táto požiadavka bude zapracovaná do podmienok rozsahu hodnotenia, a to napriek tomu, že navrhovaná činnosť sa týka výlučne obnovenia ťažby a nie následnej likvidácie dobývacieho priestoru.

Prvostupňový správny orgán listom č. OU-TR-OSZP 2021/000349-041 zo dňa 05.08.2021 upovedomil účastníkov konania o podanom odvolaní a o možnosti sa k nemu vyjadriť. V lehote určenej príslušným orgánom sa k podanému odvolaniu vyjadrilo Občianske združenie TATRY, ktoré trvá na pripomienkach, ktoré zaslalo dňa 06.05.2021 v rámci zisťovacieho konania.

Okresný úrad Turčianske Teplice, OSZP ako prvostupňový orgán postúpil listom č. OU-TR-OSZP 2021/000349-043 zo dňa 16.08.2021 napadnuté rozhodnutie druhostupňovému orgánu, ktorým je Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, spolu s celým spisovým materiálom.

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. OU-ZA – OOP3-2022/005130-002 zo dňa 25. 02. 2022 právoplatným dňa 03.03.2022 zrušil rozhodnutie Okresného úradu Turčianske Teplice č. OU-TR-OSZP 2021/000349-043 zo dňa 16.08.2021 a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal s jednotlivými bodmi podaného odvolania nasledovne :

k bodu č. 1 odvolania uvádza, že príslušný orgán je oprávnený v záujme zabezpečenia účelu zákona EIA vziať do úvahy aj stanoviská doručené po lehote stanovenej zákonom EIA, ak sa jedná o zásadné pripomienky, ktoré odôvodňujú ďalšie posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA.

k bodu č. 2 odvolania uvádza, že prvostupňový orgán vykonal konzultácie v rozpore s ustanovením § 63 zákona EIA tým, že na ne neprizval všetkých účastníkov konania vrátane navrhovateľa.

k bodu č. 3 odvolania uvádza, že požiadavka niektorých dotknutých orgánov na vypracovanie projektu rekultivácie pozemkov v dobývacom priestore je predmetom stanovenia podmienok rozsahu hodnotenia.

Odvolací orgán zároveň upozornil, že prvostupňový orgán vo výrokovej časti rozhodnutia neuviedol presnú citáciu § 29 zákona EIA.

Prvostupňový orgán na základe rozhodnutia druhostupňového orgánu vykonal dňa 13.09.2022 konzultáciu v zmysle § 63 zákona EIA. Na konzultáciu boli prizvaní všetci účastníci konania vrátane navrhovateľa, rezortný orgán, povolujujúci orgán, dotknuté orgány, dotknuté obce a verejnosť. Predmetom konzultácie bolo hlavne opätovné posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na mieru únosnosti cesty III. triedy v celom úseku s dopadom na zdravie a škody na majetku obyvateľov obce Rakša a dotknutých obcí.

Konzultácie sa zúčastnili : zástupcovia navrhovateľa, dotknuté obce Rakša, Turčianske Teplice, dotknuté orgány OU Martin odbor CD a PK, SC ŽSK, RÚVZ Martin, OU Martin Lesný a pozemkový odbor, OU Žilina OSZP, SNP Veľká Fatra, OU Turčianske Teplice OSZP.

Po prerokovaní pripomienok všetkých účastníkov predmetnej konzultácie boli do záznamu z konzultácie v zmysle § 63 zákona EIA uvedené stanoviská všetkých účastníkov, ktorí trvajú na pôvodných stanoviskách doručených k vydaniu prvostupňového rozhodnutia zo zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ s tým, že OU Martin, Lesný a pozemkový odbor upresnil svoje pôvodné stanovisko a požaduje vypracovať návrh plánu rekultivácie na pozemky, na ktorých sa už neuvažuje s banskou činnosťou. Navrhovateľ STONES SLOVAKIA uviedol do záznamu z konzultácie, že berie stanoviská dotknutých orgánov na vedomie.

Na základe rozhodnutia Okresného úradu Žilina, odbor opravných prostriedkov č. OU – ZA – OOP3-2022/005130-002 zo dňa 25. 02. 2022 prvostupňový orgán prihliada na všetky stanoviská dotknutých orgánov, obcí, verejnosti, ktoré boli doručené v rámci zisťovacieho konania navrhovanej činnosti a následne boli aj predmetom konzultácie v zmysle § 63 zákona EIA zo dňa 13.09.2022 :

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, list č. PPL 2021/002177 zo dňa 16. 04. 2021

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine v súlade s § 3 ods. 3 zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení po preštudovaní a posúdení predloženého zámeru dáva nasledovné odborné stanovisko:

s predloženým zámerom „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ pre navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47389061, Topoľová 2810, 926 01 Sereď nie je možné súhlasiť.

Orgán verejného zdravotníctva trvá naďalej na splnení podmienok, stanovených v odbornom stanovisku k „Návrhu plánu otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov v dobývacom priestore Rakša“ č. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015 nasledovne:

A) Predložiť súlad navrhovanej činnosti so schváleným územným plánom (pokiaľ existuje).

B) Predložiť údaje o vzdialenostiach dobývacieho priestoru Rakša od najbližšej obytnej zástavby resp. od území, ktoré by mohli byť činnosťou v dobývacom priestore Rakša negatívne ovplyvnené/dotknuté, vrátane trasovania

dopravy; špecifikovať spôsob prevádzkovania nákladnej dopravy odvážajúcej surovinu, z predmetného dobývacieho priestoru ku odoberateľom, s ohľadom na dotknuté územie (zníženie negatívneho vplyvu prejazdov cez dotknuté územia: hlukové, prашné emisie vrátane výfukových emisií);

C) Posúdenie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) vypracované odborne spôsobilou osobou v súlade s § 6 ods. 3 písm. c) zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a vyhláškou MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie;

Súčasťou hodnotiacej správy bude:

1. hluková štúdia vypracovaná odborne spôsobilou osobou, za účelom posúdenia:

a) vplyvu všetkých činností samotnej ťažby na zdravie obyvateľov, na existujúce objekty a zariadenia, ktoré môžu byť predmetnou činnosťou akýmkoľvek spôsobom dotknuté;

b) predikcia hlukovej záťaže z dopravy - vypracovaná na základe doplnenia trasovania dopravy;

2. vibračná (otrasová) štúdia vypracovaná odborne spôsobilou osobou (ťažba, doprava);

3. emisno-imisná štúdia, rozptylová štúdia (ťažba, doprava);

Štúdie/posúdenia navrhnu konkrétne opatrenia na elimináciu hlukovej záťaže, vibrácii/otrasov, emisií/imisii z konkrétnych zdrojov pre jednotlivé dotknuté časti územia.

D)

1. Predložiť protokol merania rádioaktivity obsahu prírodných rádionuklidov v surovine;

2. Akúkoľvek činnosť spojenú s dobývaním dolomitu nevykonávať mimo určený dobývací priestor a účelové komunikácie;

3. Podľa príslušných ustanovení zákona NR SR č.355/2007 Z.z. a súvisiacich vykonávacích predpisov a aproximačných nariadení vlády SR predložiť:

a. detailný popis súvisiacich objektov - administratívna časť, sociálnohygienické zázemie, detailný popis všetkých priestorov s vybavením (dispozičné členenie priestorov a ich návaznosť, presné rozmery a svetlá výška, riešenie podláh a stien, kde sú a koľko otvárateľných okien od podlahy

(počet, rozmery), osvetlenie (denné, umelé), zabezpečenie prirodzeného vetrania;

b. nútená výmena vzduchu (prívod v m³/h, odvod v m³/h, koľkonásobná výmena vzduchu za hodinu je pre každý priestor osobitne), zohrievanie resp. chladenie privádzaného vzduchu, filtrácia privádzaného vzduchu;

c. napojenie na inžinierske siete - voda, elektrina, plyn, kanalizácia/žumpa (výtokové miesta pitnej a teplej vody, spôsob odkanalizovania objektu..);

d. druhy odpadov a spôsob dočasného uloženia, manipulácie, skladovania, zneškodnenia;

e. počet pracovníkov celkom, počet pracovníkov podľa jednotlivých pracovísk a profesií, vrátane počtov mužov a žien jednotlivo a zmenu na jednotlivých pracoviskách (pracovná doba);

f. zabezpečenie stravovania pre pracovníkov;

g. zoznam náradia, nástrojov, prístrojov, strojov a zariadení;

h. všetky aktuálne výsledky objektivizácií, kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania zdraviu škodlivých faktorov životného prostredia a pracovného prostredia, ktoré sú používané pri Vašej činnosti alebo ktoré pri nej vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi;

i. podrobný popis jednotlivých pracovných činností — vyšpecifikovanie všetkých profesií a vypracované podrobné pracovné náplne a úkony, s ohľadom na kumulované činnosti;

j. podrobné časové snímky v návaznosti na bod i);

k. kategorizáciu všetkých pracovných činností podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii pracovných činností a o náležitostiach návrhu na zaradenie pracovných činností do kategórií z hľadiska zdravotných rizík;

l. výsledky hodnotení zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície faktorom pracovných podmienok pre všetky pracovné činnosti osobitne v návaznosti na bod i) a j);

m. vypracované posudky o riziku, ak to ustanovujú osobitné predpisy, v návaznosti na bod i), j), l);

n. prevádzkové poriadky, ak to ustanovujú osobitné predpisy, vypracované podľa súčasne platnej legislatívy;

o. zhrnutie výsledkov aktuálnych posudkov o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na výkon konkrétnej činnosti - u jednotlivých pracovníkov vhodnosť pracovného zaradenia pre daný druh profesie v konkrétnom riziku podľa §§ 30; 30e; 30f zákona č. 355/2007 Z.z. (najmä výsledky vstupných a periodických preventívnych lekárskech prehliadok (PLP), s vhodnou obsahovou náplňou lekárskech prehliadok), v súlade s Odborným usmernením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o náplni lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, číslo S05281-OZS-2013, zo dňa 20.01.2014, uverejneným vo Vestníku MZ SR čiastka 1-10 zo dňa 29.01.2014;

p. spôsob informovania pracovníkov o všetkých zdravotných rizikách, opatreniach na zníženie zdravotných rizík a spôsobe ochrany pred ich pôsobením (kto vykonáva, frekvencia);

q. v návaznosti na všetky identifikované a posúdené zdravotné riziká spôsob a vhodnú formu ich zníženia formou kolektívnych a individuálnych opatrení zamestnávateľa / prevádzkovateľa, vrátane presných typov používaných OOPP, frekvencie výmeny, účinnosti, spôsobu a miesta údržby, vhodnosti na konkrétnu pracovnú činnosť;

r. zoznam všetkých používaných, skladovaných chemických látok a chemických zmesí s aktuálnymi kartami bezpečnostných údajov podľa zákona NR SR č. 67/2010 Z.z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) pre faktory pracovného prostredia: Chemické faktory; Faktory spôsobujúce vznik profesionálnych kožných ochorení; Faktory spôsobujúce profesionálne alergické ochorenia dýchacích ciest alebo očných spojoviek; Pevné aerosóly (prach)) v súlade § 39 zákona č.355/2007 Z.z. a podľa § 4 - § 12 nariadenia vlády SR č, 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení) v návaznosti na ďalšiu platnú legislatívu SR a EU v oblasti chemických látok a zmesí:

Zároveň upozorňuje na neplatnú legislatívu uvádzanú v texte predloženého zámeru „Zákon 272/1994 Z. z.“.

Všetky uvedené podmienky ostávajú v platnosti aj pre vypracovanie zámeru navrhovanej činnosti „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša, pre navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47389061, Topoľová 2810, 926 01 Sereď“.

Bez návrhu a realizácie vhodných a dostatočne účinných opatrení, ktoré by zabezpečili obyvateľom dotknutých obcí vyhovujúce zdravé a bezpečné životné prostredie (vrátane bývania) a to znížením emisií prachu, hlučnosti a vibrácií z navrhovanej činnosti na najnižšiu možnú mieru v rozsahu a tak, aby boli dodržané limity stanovené pre faktory v životnom prostredí podľa aktuálne platnej legislatívy SR a EU a nebol by negatívne ovplyvňovaný život obyvateľov tejto oblasti, nie je možné navrhovanú činnosť orgánom verejného zdravotníctva relevantne posúdiť z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, verejného zdravotníctva a ochrany zdravia pri práci.

Po zabezpečení a predložení všetkých relevantných podkladov a dokladov, ktoré budú obsahovať podmienky nie len samotného dobývania dolomitu vo vzťahu k obytnej zástavbe obce Rakša ale aj podmienok dopravy, ktorá by bola riešená mimo zastavené časti obcí v intenciách stanovených bodov odborného stanoviska RÚVZ so sídlom v Martine c. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015, bude môcť RUVZ so sídlom v Martine navrhovanú činnosť opätovne posúdiť.

V súvislosti s už v minulosti riešenou petíciou, v ktorej obyvatelia dotknutej časti jednoznačne poukázali na nesúhlas znovuoživenia lomu Rakša z dôvodu vážneho ohrozovania zdravia a bezpečnosti obyvateľov obce a cestnej premávky z dôvodu úzkeho profilu a technického stavu komunikácie III. triedy č. 06546 po ktorej sa má dobývaný materiál odvážať, bude RUVZ so sídlom v Martine na túto skutočnosť a aj na znovu oznámené podnety občanov v súvislosti s ich nesúhlasom ťažby a následného vývozu vyťaženého dolomitu cez túto oblasť prihliadať.

Príslušný orgán verejného zdravotníctva požaduje posudzovanie tohto zámeru podľa zákona č, 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Stanovisko RÚVZ Martin z konzultácie zo dňa 13.09.2022

Orgán verejného zdravotníctva vydal k predmetnej činnosti „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ odborné stanovisko č. PPL 2021/002177 zo dňa 16.04.2021, v ktorom uviedol, že všetky podmienky stanovené v predchádzajúcich stanoviskách RÚVZ Martin ostávajú v platnosti. Zároveň bolo v predmetnom stanovisku konštatované, že v súvislosti s riešenou petíciou, v ktorej obyvatelia dotknutej obce jednoznačne poukázali na nesúhlas znovuoživenia lomu Rakša, bude RÚVZ Martin na túto skutočnosť a aj na znovu oznámené podnety občanov v súvislosti s ich nesúhlasom ťažby a následného vývozu vyťaženého dolomitu cez túto oblasť prihliadať.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

RÚVZ Martine, ako dotknutý orgán vydal záväzné stanovisko, ktorým sa opiera o záväzné stanovisko vydaného k navrhovanej činnosti pod názvom Návrh plánu otvárk, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša, navrhovateľa JIVA –TRADE Rakša s.r.o. Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď, ktorá bola v roku 2015 predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni MŽP SR. Pôvodný Návrh plánu otvárk, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša vychádzal z posudzovania vplyvu činnosti na životné prostredie s predpokladanou ročnou ťažbou do 100 000t vyťaženého materiálu ročne o výmere 4,99 ha a s navýšením dopravy o 32 nákladných áut denne. K predmetnému návrhu sa vyjadril okrem iných dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, obce a dotknutej verejnosti aj RÚ VZ v Martine, ktorý stanovil podmienky, ktoré boli premietnuté do rozhodnutia MŽP SR č. 2105/2016-1.7/jm, ktorým MŽP SR rozhodlo, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. a vydal dňa 16.12.2016 Rozsah hodnotenia pod č 2105/2016-1.7/jm. Rozsah hodnotenia bol podkladom

pre vypracovanie správy o hodnotení navrhovanej činnosti, ktorá nebola v lehote platnosti rozsahu hodnotenia / 3roky / doručená a proces posudzovania vplyvov na životné prostredie nebol ukončený záverečným stanoviskom. Predmetom predloženého zámeru „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, navrhovateľa STONES SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47389061, Topoľová 2810, 926 01 Sereď, je posudzovanie navrhovanej činnosti totožnej s činnosťou už z časti posudzovanou v rámci zámeru Návrh plánu otvárk, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša ale s navýšením ťažby suroviny na hranicu 200 000t ročne a s nárastom nákladnej dopravy o 64 nákladných áut denne. Navrhovateľ vychádza zo záverov hlukovej, rozptylovej a dopravnej štúdie, ktoré boli vypracované pre iné parametre navrhovanej činnosti a v tomto procese ich nie je možné akceptovať. Uvedené štúdie neboli ani prílohou predloženého zámeru a nakoľko vychádzali z údajov pre iné parametre navrhovanej činnosti, príslušný orgán nepožadoval ich predloženie ani na ne neprihliadal.

Príslušný orgán akceptuje pripomienky RÚVZ v Martine, ktoré v rámci konzultácie zo dňa 13.09.2022 ostávajú nezmenené a odôvodnené požiadavky zapracuje do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, list č. 992-1229/2021 zo dňa 06. 04. 2021

Zámerom navrhovanej činnosti je obnova dobývania dolomitov v dobývacom priestore Rakša. Plánované zmeny zásob na ložisku predstavujú maximálny objem 195 000 ton ročne.

Dobývacie metódy ako aj technológia dobývania uvedená v zámere je v súlade s bankskými predpismi. OBÚ v Banskej Bystrici k zámeru navrhovanej činnosti a dobývania ložiska dolomitov Rakša" nemá pripomienky.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán berie stanovisko na vedomie. Povoľujúci orgán uviedol, že nemá k zámeru pripomienky. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona sa nevyjadril, nezúčastnil sa ani konzultácie zo dňa 13.09.2022 a tak príslušný orgán predpokladá, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona.

Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Veľká Fatra Martin, list č. NP VF/136-001/2021 zo dňa 16.04.2021

Stanovisko ŠOP, NP Veľká Fatra vypracované na základe žiadosti OU Turčianske Teplice, OSZP, zámeru navrhovanej činnosti Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša a posudku narušenia flóry r. 2017 „Dolomitový lom v Rakši“ :

Hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody:

Dobývací priestor Rakša sa nachádza v ochrannom pásme KP Veľká Fatra s 2.stupňom územnej ochrany.

Územia národnej siete chránených území:

S dobývacím priestorom hraničí Národný park Veľká Fatra (3. stupeň územnej ochrany). NP Veľká Fatra predstavuje rozsiahle horské územie charakteristické súvislými lesmi, pastierskou činnosťou vytvoreným hôľným pásmom, bohatým výskytom krasových javov, pestrým rastlinstvom a živočíštvom.

V blízkosti lomu sa nachádza národná prírodná rezervácia (NPR) Rakšianske rašelinisko (4. stupeň územnej ochrany) vyhlásená na ochranu vlhkomilných a slatiných spoločenstiev s výskytom ojedinelých a chránených druhov rastlín. V území je vyvinutá pestrá mozaika zriedkavých vlhkomilných spoločenstiev s výskytom rosičky anglickej (*Drosera anglica*), prvosenky pomúčenej (*Primula farinosa*), vachty trojlistej (*Menyanthes trifoliata*), tučnice obyčajnej (*Pinguicula vulgaris*), kruštíka močiarného (*Epipactis palustris*) a ďalších druhov.

Územia európskej siete chránených území:

S dobývacím priestorom hraničí Územie európskeho významu Veľká Fatra (SKUEV0283) a Chránené vtáčie územie Veľká Fatra (SKCHVU033).

ÚEV Veľká Fatra (SKUEV0283) - v území sa vyskytuje Široká škála lesných spoločenstiev od dubovo-bukového po kosodrevinový vegetačný stupeň, nachádzajú sa tu komplexy človekom málo narušených lesov ako aj pralesové formácie. Lesy v území možno zaradiť k ôsmim typom biotopov európskeho významu (kód 9180, 9150, 9410, 91Q0, 9130, 9110, 9140, 91E0). Pomerne širokú škálu biotopov predstavujú aj prirodzené a poloprirodzené travinno-

bylinné biotopy, ktoré možno zaradiť k siedmym typom biotopov európskeho významu (kód 6170, 6210, 6520, 6230, 6190, 6510, 6430). Pestrosť biotopov dopĺňajú aj skalné biotopy a jaskyne (4 typy biotopov európskeho významu - kód 8120, 8160, 8210, 8310), rašeliniská (3 typy biotop európskeho významu - kód 7140, 7220, 7230), vresoviská a krovité biotopy mierneho pásma (3 typy biotop európskeho významu - kód 4070, 4080, 4060) a sladkovodné biotopy (3 typy biotop európskeho významu - kód - 3160, 3140, 3240). Druhy európskeho významu zastupujú - 1 druh machu, 7 druhov vyšších rastlín, 2 druhy mäkkýšov, 6 druhov chrobákov, 5 druhov motýľov, 1 druh vážky, 1 druh ryby, 2 druhy obojživelníkov a 12 druhov cicavcov.

CHVÚ Veľká Fatra (SKCHVU033) - Predmetom ochrany CHVÚ Veľká Fatra je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania: sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), leľka lesného (*Caprimulgus europaeus*), d'ubníka trojprstého (*Picoides tridactylus*), výra skalného (*Bubo bubo*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), včelára lesného (*Peraia apivorus*), žlny sivéj (*Picus canus*), žltochvosta hôrneho (*Phoenicurus phoenicurus*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), orla skalného (*Aquila chrysaetos*), tetraova horniaka (*Tetrao tetrix*), hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogalius*), pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvička vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), tesára čierneho (*Dryocopus martius*), d'atľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), muchárika bielokrkeho (*Ficedula albicollis*) muchárika malého (*Ficedula parva*). CHVÚ Veľká Fatra patrí pre viaceré z týchto druhov ako predmetov ochrany medzi najvýznamnejšie hniezdiská na Slovensku. Obzvlášť významná je pre hniezdenie pôtika kapcavého či kuvička vrabčieho, ktorých tu hniezdi najvyšší počet na Slovensku

Biotopy európskeho a národného významu:

Lom predstavuje územie narušené ľudskou činnosťou. V súčasnosti sa v lome nachádzajú väčšinou rôzne iniciálne sukcesné štádiá biotopov - napr. skalných, sutinových, vodných. Najcenejšou časťou lomu je z pohľadu ochrany prírody dno lomu.

Dno lomu tvorí rozľahlá plošina, ktorej terénne depresie boli na veľkej ploche dlhodobo zaplavené povrchovou vodou stekajúcou z vyšších etáží lomu. Vytvorila sa tu mozaika zaplavených, podmáčaných a suchých stanovišť. Jedinečnosťou z hľadiska flóry je, že všetky tieto stanovištia obsadili často bohaté populácie mnohých chránených a ohrozených druhov flóry Slovenska a regionálne, či ekologicky významných druhov. Lom sa stal významným regionálnym refúgiom týchto vzácných prvkov flóry. Našli tu zriedkavé útočisko pred ničivými zásahmi ľudskej činnosti na biotopy ich prirodzeného výskytu (prevažne európsky významný biotop Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz), ktoré v ich nenarušenej podobe z krajiny takmer vymizli.

Z hľadiska zatriedenia biotopov (Stanová, Valachovič, 2002) sa na území lomu nachádza biotop európskeho významu Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s benticou vegetáciou chár. Rozsiahle územie dna liomu s periodicky vlhkým povrchom a výskytom najvzácnejších druhov nie je možné priradiť k žiadnemu opísanému biotopu (cf. Stanová, Valachovič, 2002), nakoľko ide o iniciálne štádium vývoja s výskytom druhov biotopu Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz.

Druhy európskeho a národného významu:

Chránené druhy rastlín:

V lome bol zistený výskyt zemežlče pobrežnej slatinnej (*Centaurium littorale* subsp. *uliginosum*), prasličkovky pestrej (*Equisetum variegatum*), bublinatky obyčajnej (*Utricularia vulgaris*), prvosenky pomúcenej (*Primula farinosa*), tučnice obyčajnej (*Pinguicula vulgaris*), kruštíka močiarného (*Epipactis palustris*), zemežlče spanilej (*Centaurium pulchellum*), ostrice Oederovej (*Carex viridula*), päťprstnice obyčajnej (*Gymnadenia conopsea*). Pre *Equisetum variegatum* a *Carex viridula* je to pravdepodobne najbohatšia populácia v Turci.

Chránené druhy živočíchov (podčiarknuté druhy sú druhmi európskeho významu):

Priamo v priestore lomu boli doteraz zistené reprodukčné miesta nasledujúcich druhov obojživelníkov - ropucha zelená (*Bufo viridis*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok horský (*Ichthyosaura alpestris*), mlok bodkovaný (*Lissotriton vulgaris*), mlok karpatský (*Lissotriton montandoni*). Rozmnožuje sa tu chriaštet' vodný (*Rallus aquaticus*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), výr skalný (*Bubo bubo*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*). Z plazov sa vyskytuje užovka hladká (*Coronella austriaca*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*).

Potravné je na kameňolom viazaný bocian čierny (*Ciconia nigra*) hniezdiaci v okolí kameňolomu 1-2 páry, orol krikľavý (*Aquila pomarina*) 2 páry, myšiak hôrny (*Buteo buteo*) viaceré druhy netopierov vrátane večernice pozdnej (*Eptesicus serotinus*), podkovára malého (*Rhinolophus hipposideros*).

V okolí lomu bol zistený výskyt nasledovných druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Veľká Fatra -ďatľa bjelochrbtého (*Dendrocopos leucotus*), d'ubníka trojprstého (*Picoides tridactylus*), tesára čierneho (*pryocopus mar'tus*) lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*). sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*). kivička vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*), žlty sivej (*Picus canus*). muchárika bjelokrkého (*Ficedula albicollis*), muchára s'ívého (*Muscicapa striata*), jariabka hôrneho (*Tetrastes bonasid*), orola krikl'ávého (*Aquila pomarina*).

Z bezstavovcov sa vyskytuje v okolí lomu modráčik horcový (*Maculinea alcol'ňCNV*), fúzač alpský (*Rosalia alpiná*), modráčik Rebelov (*Maculinea rebeli*), hnedáčik Čermeľový (*Melitaea diamind*), priamo v lome bolo zistených 17 druhov vážok. V NPR Rakšianske rašelinisko je potvrdený výskyt modlivky zelenej (*Mantis religiosa*) a vzácného pimprlíka močiarného (*Vertigo geyeri*) a pimprlíka mokradného (*Vertigo angustior*).

Lom je súčasťou teritórií veľkých šeliem.

Prvkv ÚSES:

Realizáciou činnosti predpokladáme ovplyvnenie nasledujúcich prvkov RÚSES okresu Turčianske Teplice:

- Regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko (zároveň Genofondová lokalita GL73 Rakšianske rašelinisko)
- Regionálny biokoridor RBk2 Ekotón Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj - Mošovce
- Genofondová lokalita GL117 Rakšiansky lom - sever

Súčasnú využívanie dotknutého územia, vzhľad krajiny:

Lom Rakša sa nachádza na rozhraní Turčianskej kotliny a pohoria Veľká Fatra (na úpätí svahov Veľkej Fatry). Turčianska kotlina je intenzívne využívaná najmä na poľnohospodársku činnosť, charakteristická je mozaika ornej pôdy, TTP, sídiel a nelesnej drevinovej vegetácie. Pohorie Veľkej Fatry je charakteristické rozsiahlymi lesnými komplexami s výskytom bralných útvarov a lúk (TTP). Nepôvodné smrekové monokultúry vyskytujúce sa aj v okolí lomu sú v posledných rokoch výrazne zasiahnuté škodlivými činiteľmi a vplyvom náhodných ťažieb vznikajú rozsiahle holiny. Krajinný ráz je narušený prítomnosťou lomu.

Hodnotenie zámeru z hľadiska ochrany prírody:

Zameriame sa na vplyvy a opatrenia významné z pohľadu ochrany prírody a krajiny, ktoré boli podľa nášho názoru nedostatočne vyhodnotené.

Vplyvy na krajinu (kapitola IV.3.6.)

Zhotoviteľ zámeru konštatuje, že realizáciou činnosti dôjde k zvýrazneniu rušivého prvku v krajine, vplyv považuje za nevýznamný negatívny pre oba varianty.

Najvrchnejšia časť lomu nebola dlhodobo predmetom ťažby a dá sa povedať, že prišlo k prirodzenej rekultivácii územia. Vrchná časť lomu je porastená vegetáciou (aj stromami) a prirodzene nadväzuje na okolité lesné porasty. Obnovením ťažby v týchto priestoroch by došlo k opätovnému narušeniu územia a zvýraznil by sa vizuálny dopad na krajinu..

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy kapitola IV.5.1.)

Zhotoviteľ zámeru konštatuje nevýznamný negatívny vplyv všeobecne na faunu, flóru a ich biotopy, bez ohľadu na jednotlivé druhy a ich životné nároky.

Pri realizácii činnosti predpokladáme nasledovné vplyvy (resp. tieto vplyvy nie je možné predbežne vylúčiť):

Vplyv na biotopy mokradi na dne lomu a druhy na ne viazané:

Nakoľko v zámere nie sú špecifikované dopravné trasy v lome, miesta uskladnenia jednotlivých frakcií upravenej suroviny, nemožno vylúčiť ovplyvnenie biotopov mokradi. Aj v minulosti bola ukladaná surovina na dne lomu, takisto bol tade realizovaný aj prejazd mechanizmov. Dochádza tak priamo k likvidácii chránených druhov (obojživelníky, rastliny). V bode IV. 1.2. v kapitole požiadavky na vstupy je uvedené, že na kropenie ciest, vydobytkej nerastnej suroviny a znižovanie prašnosti lomu bude využívaná voda z dna lomu, z jazierok ktoré tu vznikli. Takáto činnosť predstavuje ďalší možný negatívny vplyv na tieto biotopy. Potenciálne ohrozujúcim faktorom mokradi na dne lomu je aj únik ropných látok zo strojov a zariadení.

Vplyv na ostatné druhy živočíchov:

Predpokladáme najmä vyrušovanie druhov (hluk, vibrácie), či už pri rozmnožovaní alebo získavaní potravy. Možné priame usmrtenie je najmä pri pohybe a činnosti mechanizmov.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (kapitola IV.5.2.)

Zhotoviteľ zámeru konštatuje nevýznamný negatívny vplyv pre oba varianty. Ťažba sa má realizovať priamo od hranice chránených území (NP, CHVÚ, UEV). Predpokladáme tak priame ovplyvnenie biotopov aj v chránených územiach, nakoľko dôjde k narušeniu porastových okrajov. Je predpoklad šírenia hluku, prachu, svetelného znečistenia do väčšej vzdialenosti od ťažobného priestoru než v minulosti. Pri CHVÚ predpokladáme vplyv na populácie druhov, ktoré hniezdia buď priamo v lome, alebo v jeho blízkosti, alebo sú na lom naviazané potravné.

Taktiež nemožno vylúčiť vplyv na NPR Rakšianske rašelinisko a to najmä vplyvom prašnosti (samotná ťažba a spracovanie suroviny, ale najmä preprava suroviny). V NPR sú sledované negatívne tendencie vo vývoji vegetácie, ktoré sú spôsobené pravdepodobne kombináciou viacerých faktorov, ale nemožno vylúčiť ani zmeny chemizmu vplyvom zvýšenej prašnosti. Vplyvy na územný systém ekologickej stability (kapitola iV.5.3.)

Regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko (zároveň Genofondová lokalita GL73 Rakšianske rašelinisko): nemožno vylúčiť negatívny vplyv a to najmä vplyvom prašnosti (zmeny chemizmu)

Genofondová lokalita GL117 Rakšiansky lom - sever: možné priame ovplyvnenie činnosťou -navážky suroviny, prejazd mechanizmov, odber vody

Regionálny biokoridor RBk2 Ekotón Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj -Mošovce - nemožno vylúčiť vplyv na migráciu (vyrušovanie)

Návrh riešenia a odôvodnenie :

Navrhovaná činnosť je predmetom zisťovacieho konania a je navrhnutá v dvoch variantoch (VI, V2). Podľa spracovateľa zámeru má navrhovaná činnosť v oboch variantoch (VI a V2) mierne negatívny vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu - súčasný stav a za optimálne považujeme obidva varianty.

Na základe nášho hodnotenia ani pri jednom variante nemôžeme vylúčiť možný významný negatívny vplyv na chránené druhy a chránené územia (predmety ich ochrany). Z tohto dôvodu navrhujeme pokračovať v procese EIA a posudzovať navrhovanú činnosť „Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“.

Vzhľadom na lokalizáciu činnosti na hranici chránených území (národný park, ÚEV, CHVÚ) a vzhľadom na významný výskyt chránených druhov, je z hľadiska ochrany prírody a krajiny optimálne postupné utlmenie ťažby v lome. Navrhujeme vypracovať aj variant, pri ktorom by ťažba bola realizovaná s ohľadom na minimalizáciu negatívnych vplyvov na chránené územia, na čo najlepšie zakomponovanie lomu do prírodného prostredia a z ohľadom na vytvorenie čo najlepších podmienok pre chránené druhy a biotopy, ktoré sa v lome vyskytujú. To predpokladá vytvorenie vízie rekultivácie lomu s uprednostnením záujmov ochrany prírody a krajiny a jej realizáciu už počas ťažobnej činnosti

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje odborné stanovisko ŠOP, ktoré z hľadiska ochrany prírody podrobne charakterizuje Územia národnej siete chránených území, Územia európskej siete chránených území, biotopy európskeho a národného významu, chránené druhy rastlín a živočíchov. Nakoľko obidva varianty navrhovanej činnosti sú z pohľadu vplyvu na ochranu prírody a krajiny rovnocenné, súhlasíme s návrhom ŠOP vypracovať aj variant, ktorý bude mať čo najmenší negatívny vplyv na chránené územia a taktiež navrhnuť taký spôsob rekultivácie po ukončení ťažby, ktorý bude mať čo najmenší negatívny vplyv na chránené územia. Vplyv na záujmy ochrany prírody nebol dostatočne vyhodnotený, neboli identifikované vplyvy na dotknuté chránené druhy rastlín a živočíchov nielen v dobývacom priestore, ale aj v jeho blízkosti. Aktuálny prieskum v území zo strany navrhovateľa pravdepodobne nebol realizovaný, nakoľko je text zámeru všeobecný, neopiera sa o žiadnu štúdiu vplyvov činnosti na chránené druhy rastlín a živočíchov a nemožno ho považovať za primerané posúdenie. Pri hodnotení vplyvov na chránené územia a živočíchov nebol zohľadnený nárast intenzity dopravy, napriek tomu, že dôjde k jeho zdvojnásobneniu.

Príslušný orgán akceptuje dôvody, na základe ktorých ŠOP požaduje navrhovanú činnosť ďalej posudzovať a ktoré v rámci konzultácie zo dňa 13.09.2022 ostávajú nezmenené a budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Okresný úrad Martin, Pozemkový a lesný odbor list č. 2021/005870-L-ČEP zo dňa 19.04.2021

Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor (ďalej len „OÚ Martin PaL odbor), ako príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) k zámeru navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ vypracovanom dňa 16.2.2021 požaduje predložiť po predchádzajúcej konzultácii s tunajším odborom Návrh projektu technickej a biologickej rekultivácie pozemkov dotknutých ťažbou dolomitu v lome Rakša.

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

OÚ Martin, L a PO upresňuje stanovisko zo dňa 19.04.2021 a požaduje predložiť Návrh plánu rekultivácie na pozemky, na ktorých sa už uvažuje s banskou činnosťou.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022 a požiadavku technickej a biologickej rekultivácie už vyťažených pozemkov zapracuje do rozsahu hodnotenia.

Okresný úrad Turčianske Teplice odbor starostlivosti o životné prostredie,

štátna správa odpadového hospodárstva, list č. OU-TR-OSZP 2021/000410-002 zo dňa 19.04.2021

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle § 104 a § 108 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade § 29 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“, ktoré predložil STONES SLOVAKIA, s.r.o., Topoľová 2810, 926 01 Sereď nemá pripomienky z hľadiska štátnej správy odpadového hospodárstva týkajúcej sa našej územnej pôsobnosti.

V ďalších stupňoch schvaľovania požadujeme dodržať platnú legislatívu na úseku odpadového hospodárstva pre druhy odpadov uvedených v tabuľke 2. na str. 40. predloženého oznámenia. Odpady budú zhromažďované a zabezpečenom podľa požiadaviek v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z. v súlade so zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a ich zneškodnenie bude zabezpečené prostredníctvom oprávnenej osoby. Nakladanie s odpadmi sa musí riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, ktorá požaduje predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich množstvo, ako i odpady zhodnocovať recykláciou a opätovným využitím. Zneškodňovanie odpadov spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie je možné vtedy, ak sa nedá použiť iný, vhodnejší spôsob nakladania s odpadmi. Z uvedeného vyplýva, že zneškodňovanie odpadov skládkovaním by mal byť posledný spôsob, ako sa bude s odpadmi nakladať.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, ktoré v ďalších stupňoch schvaľovacieho procesu ukladá podmienky nakladania s druhmi odpadov uvedených v predloženom zámere. Dotknutý orgán sa nevyjadril k potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona, ale príslušný orgán na základe výsledkov zisťovacieho konania rozhodol, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať a uvedené požiadavky budú zapracované do rozsahu hodnotenia.

štátna vodná správa, list č. OU-TR-OSZP 2021/000414/002 –vod. Sá zo dňa 19.04.2021

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej vodnej správy podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a podľa § 61 zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení požaduje, aby predložený zámer navrhovanej činnosti „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša“ na pozemku pare. č. 271/1 v k. ú. Rakša, vypracovaný spracovateľom Tomášom Vavrovičom, STONES SLOVAKIA s.r.o., Topoľová 2810, Sereď, vo februári 2021 bol posudzovaný podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 408/2011 Z. z. a zároveň žiadame:

- posúdiť vplyv a vyhodnotiť riziká navrhovanej činnosti na Vodný zdroj Cibul'ová a to z pohľadu kvality a výdatnosti vo vodnom zdroji a navrhnúť opatrenia na prevenciu a elimináciu možných negatívnych vplyvov,

- navrhnuť opatrenia, ktoré zabránia narušeniu líniovej vodnej stavby verejného vodo-vodu, ktorý zásobuje obyvateľov obce Rakša, mestskej časti Turčiansky Michal, časť Turčianskych Teplíc. Zvýšenou intenzitou nákladnej dopravy po miestnych komunikáciách môže dôjsť ku poškodeniu verejného vodovodu, ktorý je z rúr PVC 100 a materiál je chýlostivý na otrasy, zlomy. (požadujeme vyznačiť trasu verejného vodovodu a križovania s komunikáciami).

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutý orgán žiada posudzovanie navrhovanej činnosti a stanovuje požiadavky, ktoré budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

štátna správa ochrany ovzdušia, list č. OU-TR-OSZP 2021/000433/002–Ku zo dňa 19.04.2021

Navrhovaná činnosť bola predmetom posudzovania v roku 2015 - 2016 pod názvom „Návrh plánu otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov v dobývacom priestore Rakša", s kapacitou ťažby do 100 000 t ročne pri intenzite dopravy 32 nákladných áut denne. Navrhovaná činnosť bola posudzovaná na úrovni MŽP SR, kde bolo vydané rozhodnutie, v zmysle ktorého bolo potrebné činnosť ďalej posudzovať a bol stanovený rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti, ktorý obsahoval podmienky aj za úsek ochrany ovzdušia. K predmetnému zámeru bola vypracovaná rozptylová štúdia, ktorá posúdila vplyv prevádzky kameňolomu ako zdroja znečisťovania ovzdušia a zároveň vplyv dopravy na dotknuté obce.

Nový predložený zámer „Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" sa z pohľadu vplyvu na ochranu ovzdušia odvoláva na rozptylovú štúdiu z roku 2016. Z dôvodu, že nový zámer uvažuje o ročnej kapacite ťažby 195 000t pri intenzite 64 nákladných áut denne, považujeme predmetnú rozptylovú štúdiu sa nedostačujúcu. Na základe uvedených skutočností žiadame zámer činnosti „Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" za úsek ochrany ovzdušia ďalej posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Do rozsahu hodnotenia žiadame zapracovať nasledovné podmienky :

1. doložiť novú rozptylovú štúdiu na posúdenia vplyvu zdroja znečisťovania ovzdušia prevádzky kameňolomu a vplyvu dopravy kameniva cez dotknuté obce Rakša, Turčianky Michal a Turčianske Teplice pri kapacite ťažby do 200 000t ročne a intenzite 64 nákladných áut denne.
2. rozpracovať opatrenia na zníženie prašnosti pri navrhovanej činnosti ako aj pri preprave materiálu cez dotknuté obce
3. navrhnuť a dopracovať manipulačnú a stáčaciu plochu pri čerpaní PHM do ťažkých mechanizmov a nákladných áut.
4. vyhodnotiť spôsob rekultivácie už vyťaženého územia a navrhnuť spôsob rekultivácie po ukončení ťažobnej činnosti.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutý orgán žiada posudzovanie navrhovanej činnosti a stanovuje požiadavky, ktoré budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor krízového riadenia list č. OU-TR-OKR 2021/000425/002 zo dňa 14.04.2021 - k predloženému zámeru navrhovanej činnosti „Plán otvárania, prípravy a dobývaniu ložiska dolomitov Rakša" z hľadiska civilnej ochrany. Odbor krízového riadenia Okresného úradu Turčianske Teplice nemá pripomienky k predloženému zámeru z dôvodu, že navrhovanou činnosťou nebudú dotknuté záujmy civilnej ochrany chránené predpismi na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, čím nepožaduje jeho ďalšie posudzovanie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko, v zmysle ktorého dotknutý orgán z hľadiska civilnej obrany nemá k zámeru pripomienky a nepožaduje jeho ďalšie posudzovanie.

MESTO TURČIANSKE TEPLICE, Mestský úrad Turčianske Teplice, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice, list č. 804/1251/2021 zo dňa 09.04.2021

Z dôvodu, že navrhovaná činnosť môže mať negatívny dopad na zdravie a kvalitu životného prostredia obyvateľov mestskej časti Turčiansky Michal a z dôvodu výskytu území chránených podľa osobitných predpisov v okolí navrhovanej činnosti, mesto Turčianske Teplice požaduje navrhovanú činnosť posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA").

Hlavným problémom je zabezpečenie prepravy suroviny z lomu. Komunikácia III. triedy č. 2184 (ul. Michalská), ktorá umožňuje vývoz vyťaženého materiálu z lomu, vedie priamo cez obytnú zónu mestskej časti Turčiansky Michal. Cesta má úzky profil a nevyhovujúci technický stav. Navrhovanou činnosťou by mohlo dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti obyvateľov ako aj k zhoršeniu kvality bývania.

Mesto Turčianske Teplice na základe uvedeného požaduje v rámci zisťovacieho konania riešiť aj dopadovú štúdiu vplyvu dopravy na jestvujúce obytné zóny, na bezpečnosť cestnej premávky, národnú kultúrnu pamiatku č. NKP 633/0 (Farský kostol sv. Michala v Turč. Michale) a dodržanie hlukových pomerov v obytných častiach mesta v úseku celej trasy zásobovania a prepravy suroviny z lomu - od lomu až po výjazd na štátnu cestu 1/65.

Mesto Turčianske Teplice nesúhlasí ani s prípadným variantom využitia ul. Zorkovská ako obchvatovej komunikácie. V dotknutom úseku je územným rozhodnutím mesta č. 2007/183-stav.Bu zo dňa 21.12.2007 schválená výstavba individuálnej bytovej výstavby –IBV Zorkovce (Sunfield).

Mesto Turčianske Teplice Vám týmto zároveň oznamuje, že o predmetnom zámere navrhovanej činnosti bola verejnosť informovaná v zmysle § 23 ods. 3 zákona EIA prostredníctvom zverejnenia na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle dňa 29.03.2021 s uvedením možnosti verejnosti podávať svoje pripomienky na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice v lehote do 21 dní od zverejnenia zámeru na webovom sídle ministerstva alebo od zverejnenia oznámenia dotknutou obcou.

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

Mesto Turčianske Teplice v súlade so znením stanoviska vydaného mestom Turčianske Teplice pod č. 804/1251/2021 zo dňa 09.04.2021 požaduje dodržať všetky podmienky uvedené v predmetnom stanovisku v celom rozsahu.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán akceptuje predložené stanovisko potvrdené z konzultácie zo dňa 13.09.2022, v zmysle ktorého dotknutá obec žiada posudzovanie navrhovanej činnosti a stanovuje požiadavky, ktoré budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti. Mesto Turčianske Teplice je v prípade predmetného zámeru navrhovanej činnosti dotknutou obcou, nakoľko obnovením navrhovanej činnosti by boli dotknuté jej záujmy z hľadiska navýšenia dopravy cez územie miestnej časti Turčiansky Michal, kde sa nachádza obytná zóna a tiež z dôvodu možného negatívneho vplyvu na kultúrnu pamiatku. Zároveň občania mesta Turčianske Teplice vyjadrili svoj nesúhlas v spoločnej petícii občanov Rakše proti obnoveniu ťažby v Lome Rakša.

Obec Rakša, Obecný úrad 41, 039 01, list č. 127/2021 zo dňa 16.04.2021

Z dôvodu, že navrhovaná činnosť bude mať negatívny dopad na zdravie a bezpečnosť obyvateľov, kvalitu životného prostredia a rozvoj obce Rakša nesúhlasíme s navrhovaným zámerom.

Preprava vyťaženého materiálu a obsluha dobývacieho priestoru je v zámere navrhovanej činnosti plánovaná po komunikácii III. triedy č. 2184, ktorá vedie cez celú obytnú časť obce Rakša a výjazdy z rodinných domov vedú priamo na túto komunikáciu. Komunikácia má úzky profil, nie sú na nej vybudované chodníky a ma zlý technický stav. Značná časť komunikácie je poškodená a v miestach, kde jej okraj vedie popri zregulovanom brehu potoka sa oporný múr zosúva do vodného toku. Stret s nákladným vozidlom na tejto komunikácii už za súčasnej premávky spôsobuje vážne ohrozenie účastníkov premávky a chodcov.

Otvorenie ťažby v dobývacom priestore Rakša by malo zásadný negatívny vplyv na život v obci a rozvoj obce by sa zastavil.

Vyjadrenia v stati III.3.1 Obyvateľstvo považujeme za nepravdivé a urážlivé. Priemerný vek obyvateľov v našej obci je 41,5 roka. Z obyvateľov v produktívnom veku má vysokoškolské vzdelanie 14,80%, stredoškolské vzdelanie 37,24% a učňovské vzdelanie 42,35%. Po ukončení ťažby v lome v roku 2010 sa naša obec začala znovu rozvíjať. Bolo skolaudovaných 14 rodinných domov a pribudlo 49 nových obyvateľov. V územnoplánovacej dokumentácii obce sa počíta s pokračovaním individuálnej bytovej výstavby. Smerovanie obce je zamerané na rozvoj turizmu, agroturistiky a cestovného ruchu.

Vzhľadom k tomu, že obyvatelia obce Rakša boli v minulosti priamo dotknutí ťažobnou činnosťou, tak vedia reálne posúdiť vplyvy, ako sú vplyv na zdravie, prašnosť, hluk, vibrácie, otrasy z ostrelov a poškodenie statiky nehnuteľností- Tvrdenia v Pláne otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša o týchto vplyvoch, že neboli identifikované ako negatívne a že sú zanedbateľné a bezvýznamné, považujeme za účelové a nepodložené.

Žiadne meranie v danom dni, ani celá štúdia vplyvov na kvalitu života obyvateľov v obci nemá takú výpovednú hodnotu, ako výpovede obyvateľov, ktorí pod týmito vplyvmi žili niekoľko rokov až desaťročí. Mali by sa brať do úvahy hlavne ich obavy o svoje deti a obavy chodcov pri strete na úzkej vozovke s nákladnými vozidlami. Občania obce Rakša, Háj, mestskej časti Turčiansky Michal a návštevníci Veľkofatranských dolín vyjadrili v Petícii svoje nesúhlasné stanovisko so zámerom Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša.

Obec Rakša Vám týmto zároveň oznamuje, že o predmetnom zámere navrhovanej činnosti bola verejnost informovaná v zmysle § 23 ods. 3 zákona EIA prostredníctvom zverejnenia na úradnej tabuli obce a na webovom sídle dňa 29.03.2021 s uvedením možnosti verejnosti podávať svoje pripomienky na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice v lehote do 21 dní od zverejnenia zámeru na webovom sídle ministerstva alebo od zverejnenia oznámenia dotknutou obcou.

Petícia proti otvoreniu ťažby v dobývacom priestore Rakša a preprave vyťaženého materiálu cez obec Rakša, doručená dňa 18.04.2021

My, podpísaní obyvatelia obce Rakša a regiónu Horného Turca, žiadame Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, aby neodsúhlasil povolenie ťažby v dobývacom priestore Rakša.

Povolením plánovanej ťažby do roku 2061 v lome Rakša by naše obce Rakša, Turčiansky Michal, Háj a celý priľahlý región značne utrpeli a máme za to, že by mali zásadný negatívny vplyv nielen na rozvoj, smerovanie, kvalitu bývania a stav našich nehnuteľností, ale hlavne na zdravie a bezpečnosť nás a našich detí!

Preprava vyťaženého materiálu - plánovaných 64 nákladných automobilov denne tam aj späť by vyťažený materiál prepravovalo po komunikácii III. triedy č. 2184, čiže priamo cez obec Rakša a mestskú časť Turčiansky Michal a ďalej po priľahlých komunikáciách!

Úzky profil komunikácie č. 2184, a jej technický stav by denno-denne spôsoboval kolízie s nákladnými autami a vážne ohrozoval všetkých účastníkov premávky, nehovoriac o prašnosti, hluku a otrasoch.

Životný priestor v tomto regióne - naše domy, záhrady, verejné priestranstvá, doliny a príroda, do ktorej chodíme za oddychom sú aj naše a našich detí. Máme právo žiť v zdravom a bezpečnom prostredí a toto právo nám nemôže byť odopreté. Je neprípustné aby finančný profit z ťažby bol povýšený nad zdravím a kvalitou života nás obyvateľov tohto regiónu!

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

Obec Rakša zastúpená na konzultácii advokátom Mgr. Ľubošom Kráľom, Červenej armády 1, 036 01 Martin trvá na stanovisku č. 127/2021 zo dňa 16.04.2021.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Obec Rakša nesúhlasí s obnovením ťažby na území obce z dôvodu negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu života v obci z pohľadu možných negatívnych vplyvov jednak z činnosti prevádzky Lomu Rakša a následne z možných negatívnych vplyvov z prepravy materiálu cez dotknutú obec. Nesúhlasné stanovisko obce vychádza zo skúseností z obdobia plnej prevádzky Lomu Rakša, kde dochádzalo k obťažovaniu občanov hlukom, prachom, vibráciami a poškodzovaním tak miestnej komunikácie, ako aj nehnuteľností. K obnoveniu ťažby sa vyjadrila aj verejnost obce Rakša a obce Háj predložením petície proti otvoreniu ťažby v dobývacom priestore Rakša.

Petícia občanov obce Rakša a Háj bola predložená na Obvodný banský úrad Banská Bystrica a na vedomie dotknutým orgánom štátnej správy. Občania svojou petíciou vyjadrili jednoznačný nesúhlas s obnovou navrhovanej činnosti.

Obec Rakša svojím stanoviskom a za podpory občanov obce Rakša a Háj jednoznačne nesúhlasia s obnovou navrhovanej činnosti, nepredkladajú žiadne požiadavky, ktoré by bolo možné zapracovať do rozsahu hodnotenia. Príslušný orgán berie túto skutočnosť na vedomie, ale v zmysle právnych predpisov na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie nie je možné v tomto štádiu proces zisťovacieho konania zastaviť. Príslušný orgán bude na základe komplexných výsledkov zisťovacieho konania navrhovanú činnosť ďalej posudzovať stanovením rozsahu hodnotenia, kde budú zapracované všetky pripomienky dotknutých orgánov.

Obec Háj, Obecný úrad 176, 039 01, list č. 75/1/2021 zo dňa 16.04.2021

Obec Háj, ako dotknutá obec, nesúhlasí s otvorením, prípravou a dobývaním ložiska dolomitov v obci Rakša z dôvodu, že občania našej obce sa už v minulosti sťažovali na negatívny vplyv trhacích prác prevádzaných v kameňolome Rakša, nakoľko trhacie práce spôsobovali značné otrasy rodinných domov, ako aj ostatných stavieb, čím dochádzalo k ich poškodzovaniu, čo bolo najviac vidno na obvodových múroch, kde dochádzalo k ich praskaniu. Zároveň Vám oznamujeme, že o predmetnom zámere navrhovanej činnosti boli občania našej obce informovaní, podľa § 23 ods. 3 zákona EIA, prostredníctvom zverejnenia na úradnej tabuli obce a na webovej stránke www.obchaj.sk dňa 29.03.2021.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán berie stanovisko obce na vedomie. Obec Háj je v procese zisťovacieho konania navrhovanej činnosti dotknutou obcou, nakoľko sa nachádza v bezprostrednej blízkosti obce Rakša a počas prevádzky lomu boli v minulosti zaznamenané negatívne vplyvy aj na život občanov v tejto obci. Zároveň sa občania obce Háj pridali k spoločnej petícii občanov Rakše proti obnoveniu ťažby v Lome Rakša.

Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií list č. OU-MT-OCDPK 2021/0006771 zo dňa 19.04.2021 doručený 29.04.2021

Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií nemá zásadné pripomienky ku predmetnému zámeru navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania podmienok majetkového správcu cesty III. triedy, t. j. Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, nakoľko dôjde ku navýšeniu nákladnej dopravy a tým bude ovplyvnená prevádzková spôsobilosť, prevádzková výkonnosť a únosnosť cesty III. triedy a dvoch mostných objektov.

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií trvá na stanovisku 2021/0006771 zo dňa 19.04.2021.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán po obdržaní stanoviska OU Martin, OCD a PK zistil, že stanovisko dotknutého orgánu sa opiera o dodržanie podmienky majetkového správcu cesty III triedy Správy ciest ŽSK, ktoré však neboli prílohou stanoviska. Na základe uvedenej skutočnosti príslušný orgán na objasnenie stanoviska zvolal z vlastného podnetu na deň 25.05.2021 konzultácie v zmysle § 63 zákona č. 24/2006 Z. z., na ktoré boli prizvaní zástupcovia OU MT odbor cestnej dopravy, ŽSK a dotknuté obce. Konzultácie sa zúčastnili osobne OU Martin, odbor CD a PK, za ŽSK Správa ciest ŽSK a obec Rakša. Konzultácia bola zameraná na prerokovanie súčasného stavu komunikácie III/2184 a III/2132 a 2 mostných objektov M4733 a M2073 a možného negatívneho vplyvu navýšením dopravy obnovením ťažby v Lome Rakša. Výsledkom konzultácie bol záznam, kde príslušný orgán žiadal doloženie písomného stanoviska ŽSK v termíne do 04.06.2021.

Žilinský samosprávny kraj , list č. 04809/2021/ORR-3 zo dňa 26.05.2021

Navrhovaná činnosť je situovaná v Žilinskom kraji, v okrese Turčianske Teplice, v katastrálnom území Rakša. Dotknuté územie je umiestnené v extraviláne obce Rakša na parcele C-KN č. 271/1, ktorá je vedená ako ostatná plocha. Dotknuté územie je napojené príjazdovou komunikáciou na cestu III. triedy č. 2184 (111/20184) vo vlastníctve Žilinského samosprávneho kraja (ďalej ŽSK) v správe Správy ciest ŽSK. Na dopravu vydobitej suroviny z lomu budú využívané nákladné automobily. Trasa nákladných vozidiel zabezpečujúcich dopravu suroviny k odberateľom povedie cez obce Rakša a Turčiansky Michal po ulici Michalská a SNP. Pri čerpacej stanici sa vozidlá napoja na cestu I/65 na smer Kremnica a Martin. Predpokladaná intenzita dopravy je 4 nákladné automobily z a do kameňolomu za hodinu pri prevádzke v čase 7:00 až 15:30 počas pracovných dní, čo znamená intenzitu 64 nákladných automobilov za deň. Doprava osobnými automobilmi je odhadovaná na 10 prejazdov za deň.

Na základe uvedeného a tiež konzultácií k navrhovanej činnosti „Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" konaných dňa 25.05.2021 na Okresnom úrade v Turčianskych Tepliciach ŽSK upozorňuje na zvýšené nároky na dotknutú dopravnú infraštruktúru a v zmysle požiadaviek vyplývajúcich zo stanoviska Správy ciest ŽSK požaduje, aby navrhovaná činnosť bola ďalej posudzovaná v zmysle zákona 24/2006Z.Z.

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

ŽSK trvá na stanovisku č. 04809/2021/ORR-3 zo dňa 26.05.2021

Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja

SC ŽSK je majetkový správca ciest II. a III. triedy v zmysle § 3d ods. 5 písm. c) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších doplnení (ďalej len cestný zákon). SC ŽSK vydáva ku danému zámeru toto stanovisko:

1. Na komunikáciách III/2184 v celej dĺžke a III/2132 od križovatky v Turčianskom Michale po križovatku s cestou I/65 dochádza ku lokálnemu olamovaniu okrajov, k sieťovým rozpadom a tvorbe trhlín vo vozovke, ojedinelé sa v asfaltovom kryte nachádzajú výtlky. Na ceste III/2184 dochádza za obcou Turčiansky Michal k lokálnemu zosuvu

svahu. Všetky tieto poruchy naznačujú, že vozovka a hlavne jej okrajové podkladné vrstvy, nevykazujú dostatočnú mieru únosnosti. Zvýšením intenzity nákladnej dopravy v danom úseku môže dôjsť k závažným deformáciám a poškodeniam vozovky a tým spôsobené znehodnotenie prístupu do obce Rakša. Na ceste III/2184 sa nachádzajú 2 mostné objekty M4733 a M2073 (rok postavenia 1959) s lokálnymi poruchami mostného zvršku (vozovka, zábradlie, rímsy) a miestami s poruchami nosnej konštrukcie (nedostatočné krytie betonárskej výstuže). Oporné múry sú miestami s porušeným obkladom svahu. Na ceste III/2132 sa nachádza mostný objekt M5178 (rok postavenia 1958) s výraznejšie degradovanými krajnými nosníkmi s obnaženou pozdĺžnou betonárskou výstužou a degradáciou betónu na nosníkoch ako aj na rímsach.

2. Z uvedených dôvodov požadujeme v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v rámci procesu posudzovania predložiť odborný posudok, ktorý bude obsahovať:

- Diagnostiku dotknutých mostných objektov so statickým prepočtom zaťažiteľnosti
- Meranie únosnosti vozovky dotknutých úsekov ciest III. triedy v zmysle TP 031 vydaného Ministerstvom dopravy pôšt a telekomunikácií SR z r. 2009

V prípade nevyhovujúcich výsledkov diagnostiky a únosnosti vozovky nebude môcť byť bez ďalších dodatočných opatrení daná prepravná trasa povolená.

3. Nakoľko má komunikácia vo viacerých miestach úzky prejazdny profil, veľká časť cesty je bez chodníkov, výjazdy z rodinných domov sú častokrát vyvedené priamo na komunikáciu a pri križovatke v Turčianskom Michale dochádza ku výraznému zúženiu profilu (šírka vozovky cca 5m) s problematickým výjazdom vozidiel na hlavnú cestu, neodporúčame užívanie tejto komunikácie na prejazd nákladných automobilov z lomu. Na zamedzenie nežiaducich vplyvov by bolo vhodné, aby daná lokalita lomu bola dopravné napojená na samostatnú obslužnú komunikáciu a bola vhodne napojená na existujúci dopravný systém.

V prípade obnovenia ťažby v lome, akékoľvek poškodenia vozovky, cestného telesa, iných cestných objektov a iných dopravných zariadení v správe SC ŽSK, prípadne ak dôjde ku vzniku škody na majetku alebo zdraví tretích osôb, žiadame odstrániť poškodenie a uviesť komunikácie do pôvodného stavu. Stav komunikácií bude pravidelne monitorovaný a porovnávaný s videozáznamom zhotoveným pred začatím prác v lome.

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

ŽSK trvá na stanovisku č. 04809/2021/ORR-3 zo dňa 26.05.2021

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Termín predloženia stanoviska bol dodržaný a podmienky uvedené v stanovisku ŽSK a SC ŽSK, ktoré boli aj v rámci konzultácie zo dňa 13.09.2022 nezmenené, budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o ŽP, oddelenie OPaVZ ŽP kraja, list č. OU-ZA-OSZP 1-2021/021321-002/Drn zo dňa 27.04.2021 doručený 30.04.2021

Záväzné stanovisko:

Okresný úrad Žilina konštatuje k predloženému zámeru nasledovné skutočnosti:

- Najvrchnejšia časť lomu nebola dlhodobo predmetom ťažby a je možné konštatovať, že prišlo k prirodzenej rekultivácii územia. Vrchná časť lomu je porastená vegetáciou (aj stromami) a prirodzene nadväzuje na okolité lesné porasty. Obnovením ťažby v týchto priestoroch by došlo k opätovnému narušeniu územia a zvýraznil by sa vizuálny dopad na krajinu.
- Pri realizácii činnosti je predpoklad nasledovných vplyvov (resp. tieto vplyvy nie je možné predbežne vylúčiť):

—Vplyv na biotopy mokradi na dne lomu a druhy naň naviazané: Nakoľko v zámere nie sú špecifikované dopravné trasy v lome, miesta uskladnenia jednotlivých frakcií upravenej suroviny, nemožno vylúčiť ovplyvnenie biotopov mokradi. V minulosti bola taktiež ukladaná surovina na dne lomu, takisto bol tade realizovaný aj prejazd mechanizmov.

Dochádzalo by tak priamo k likvidácii chránených druhov (obojživelníky, rastliny). V bode IV. 1.2. v kapitole požiadavky na vstupy je uvedené, že na kropenie ciest, vydobytej nerastnej suroviny a znižovanie prašnosti lomu bude využívaná voda z dna lomu, z jazierok ktoré tu vznikli. Takáto činnosť predstavuje ďalší možný negatívny vplyv na tieto biotopy. Potenciálne ohrozujúcim faktorom mokradi na dne lomu je aj únik ropných látok zo strojov a zariadení.

- Vyrušovanie druhov (hluk, vibrácie), či už pri rozmnožovaní alebo získavaní potravy. Možné priame usmrtenie je najmä pri pohybe a činnosti mechanizmov.

- Ťažba sa má realizovať priamo na hranici chránených území (NP, CHVÚ, UEV). Predpokladá sa tak priame ovplyvnenie biotopov aj v chránených územiach, nakoľko dôjde k narušeniu porastových okrajov. Je predpoklad šírenia hluku, prachu, svetelného znečistenia do väčšej vzdialenosti od ťažobného priestoru než v minulosti. Pri CHVÚ je predpoklad vplyvu na populácie druhov, ktoré hniezdia buď priamo v lome, alebo v jeho blízkosti, alebo sú na lom naviazané potravné. Taktiež nemožno vylúčiť vplyv na NPR Rakšianske rašelinisko a to najmä vplyvom prašnosti (samotná ťažba a spracovanie suroviny, ale najmä preprava suroviny). V NPR sú sledované negatívne tendencie vo vývoji vegetácie, ktoré sú spôsobené pravdepodobne kombináciou viacerých faktorov, ale nemožno vylúčiť ani zmeny chemizmu vplyvom zvýšenej prašnosti.

- Regionálne biocentrum RBc6 Rakšianske rašelinisko (zároveň Genofondová lokalita GL73 Rakšianske rašelinisko): nemožno vylúčiť negatívny vplyv a to najmä vplyvom prašnosti (zmeny chemizmu).

- Genofondová lokalita GLI17 Rakšiansky lom - sever: možné priame ovplyvnenie činnosťou -navážky suroviny, prejazd mechanizmov, odber vody.

- Regionálny biokoridor RBk2 Ekotón Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj - Mošovce - nemožno vylúčiť vplyv na migráciu (vyrušovanie).

Zámer je predmetom zisťovacieho konania a je navrhnutý v dvoch variantoch (VI, V2). Podľa spracovateľa zámeru má navrhovaná činnosť v oboch variantoch (VI a V2) mierne negatívny vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu - súčasnému stavu.

Na základe vyššie uvedených skutočností, ani pri jednom variante nemôžeme vylúčiť možný významný negatívny vplyv na chránené druhy a chránené územia (predmety ich ochrany). Z uvedeného dôvodu Okresný úrad Žilina požaduje pokračovať v procese EIA a posudzovať navrhovaný zámer.

Vzhľadom na lokalizáciu činnosti na hranici chránených území (národný park, UEV, CHVÚ) a vzhľadom na významný výskyt chránených druhov, je z hľadiska ochrany prírody a krajiny optimálne postupné utlmenie ťažby v lome. V ďalšom procese Okresný úrad Žilina odporúča vypracovať aj variant, pri ktorom by ťažba bola realizovaná s ohľadom na minimalizáciu negatívnych vplyvov na chránené územia, na čo najlepšie zakomponovanie lomu do prírodného prostredia, s ohľadom na vytvorenie čo najlepších podmienok pre chránené druhy a biotopy, ktoré sa v lome vyskytujú (vytvorenie zón pre živočíchy, presťahovanie fauny do týchto zón, príp. iné opatrenia). To predpokladá vytvorenie vízie rekultivácie lomu s uprednostnením záujmov ochrany prírody a krajiny a jej realizáciu už počas ťažobnej činnosti. Taktiež je potrebné vyhodnotiť a navrhnuť realizáciu prístupovej komunikácie (mimo zastavené územie obce), berúc do úvahy časový rámec ťažby (40 rokov), a vplyvy z neho plynúce.

Stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022

OÚ Žilina, OSŽP, oddelenie OPa VZ ŽP kraja vydal záväzné stanovisko OU-ZA-OSZP 1-2021/021321-002/Drn zo dňa 27.04.2021 na ktorom trvá a požaduje pokračovať v procese EIA a posudzovať navrhovaný zámer.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán berie záväzné stanovisko na vedomie, ako aj stanovisko z konzultácie zo dňa 13.09.2022 a konštatuje, že stanovisko je v súlade so stanoviskom ŠOP SR, ktoré bolo doručené Štátnou ochranou prírody SR, Správa Národného parku Veľká Fatra Martin, list č. NP VF/136-001/2021 zo dňa 16.04.2021

Krajský pamiatkový úrad Žilina, list č. KPUZA 2021/8601-2/34711/OPO zo dňa 10.05.2021 doručený 11.05.2021
Záväzné stanovisko

Krajský pamiatkový úrad Žilina predložené oznámenie o navrhovanej činnosti „Plán otvárania, prípravy a dobývania ložiska dolomitov Rakša" na pozemkoch reg. KN-C pare. č. 271/1 v k. ú. Rakša posúdil a konštatuje, že z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom požaduje jeho posudzovanie podľa zákona EIA.

Uvádza, že z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom je dotknutá oblasť ochrany pamiatkového fondu.

V následných procesoch povoľovania v konaniach podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a iných osobitných právnych predpisov si budeme uplatňovať požiadavky z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom vzťahujúce sa na ochranu najmä archeologického dedičstva. Plánovaná stavba sa nachádza v blízkosti archeologickej lokality Hrádky - Zámok s doloženým pravekým osídlením, ktorá je evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF") pod č. 2202/1-2 je preto možné, že pri realizácii zemných prác dôjde k narušeniu archeologických situácií a nálezov. Z toho dôvodu je nutné zabezpečiť dohľad pracovníkom Krajského pamiatkového úradu Žilina.

Príjazdová cesta spájajúca obec Rakšu a Turčiansky Michal, mestskú časť Turčianskych Teplíc, s názvom Michalská cesta, napájajúca sa na cestu SNP, ktorá je hlavnou a pravdepodobne jedinou prístupovou cestou k lomu v Rakši, sa nachádza v bezprostrednom okolí národnej kultúrnej pamiatky - kostola rímskokatolíckeho sv. Michala Archanjela v Turčianskom Michale, mestskej časti Turčianskych Teplíc, Ul. SNP č. 176/1364, parcela č. KN C 1 a 2, k. ú. Turčiansky Michal, č. ÚZPF 633/1. Kostol sv. Michala je umelecko – historicky a architektonicky hodnotná stredoveká stavba pochádzajúca z 2. polovice 13. storočia, s príkostolným cintorínom a ohradným múrom. Táto cesta má aj v súčasnosti veľmi negatívny vplyv na prezentáciu a stavebno-technický stav predmetnej národnej kultúrnej pamiatky. V apríli roku 2015 došlo k poruchám statiky kamenného ohradného múru kostola, k zrúteniu jeho časti pozdĺž cesty SNP v dĺžke cca 11 m. Ohradný múr, ktorý spoluvytvára celkový výraz stredovekej stavby kostola ako národnej kultúrnej pamiatky, nebol dodnes opravený.

V tesnej blízkosti Michalskej cesty v zastavanej časti obce Rakša sa nachádza historická stavba vedená ako obecná pamätihodnosť - malá sakrálna architektúra - zvonica, č. súp. 100, par. č. KIM 56/1, vo vlastníctve obce Rakša, ktorá je murovaná z lomového kameňa s drevenou cibulovitou strechou pokrytou dreveným šindľom. Zvonica je hodnotnou historickou architektúrou slúžiacou potrebám obce.

Z uvedených dôvodov požadujeme posúdenie vplyvu zvýšenej dopravnej prevádzky v súvislosti a realizáciou otvárania, prípravou a dobývaním ložiska dolomitov Rakša na stav uvedených pamiatok.

Navýšenie dopravy o ďalšie ťažké dopravné mechanizmy v súvislosti s prevádzkou lomu v Rakši môže mať za následok výrazné zhoršenie stavebno-technického stavu národnej kultúrnej pamiatky - kostola sv. Michala v Turčianskom Michale, časti Turčianskych Teplíc, a pamätihodnosti obce Rakša - zvonice v dôsledku vplyvu vibrácií, otrasov a prašnosti.

Vzhľadom na neskoršie doručenie (pôvodne zámer zaslaný na nepríslušný orgán - Pamiatkový úrad SR v Bratislave) a situáciu s pandémiou COVID 19, žiadame o zohľadnenie našich požiadaviek i po uplynutí lehoty na vyjadrenie. Podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu sa vyžaduje ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán berie záväzné stanovisko na vedomie, konštatuje, že posúdenie vplyvu zvýšenej dopravnej prevádzky v súvislosti s realizáciou otvárania, prípravou a dobývaním ložiska dolomitov Rakša na stav uvedených kultúrnych pamiatok požaduje posúdiť vo svojom stanovisku aj MESTO TURČIANSKE TEPLICE, list č. 804/1251/2021 zo dňa 9.04.2021. Zároveň príslušný orgán konštatuje, že sa jedná o skutočnosti, ktoré sú v zmysle § 34 ods. 6 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní všeobecne známe a opierajú sa o úradnú znalosť z iných konaní. Požiadavky KPÚ Žilina budú zapracované do rozsahu navrhovanej činnosti.

V rámci zisťovacieho konania zaslala svoje stanoviská aj verejnosť:

Ing. Ján Topercer, CSc, list zo dňa 30.04.2021

K navrhovanej činnosti zaujímam dôrazne zamietavé stanovisko. Zámer nevychádza zo spoľahlivo zisteného a posúdeného stavu veci a vecne ani procesne ho nemožno brať ako dostatočný podklad pre vydanie akéhokoľvek rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. Navyše nesie jasné znaky konfliktu záujmov, keďže spracovateľmi zámeru sú zamestnanci navrhovateľa. Za najzásadnejší nedostatok zámeru považujem hrubé podhodnotenie rozmanitosti, veľkosti, významnosti, (ne)zmierniteľnosti, (ne)vratnosti a ďalších parametrov predvídateľných priamych i nepriamych nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na faunu, flóru a ich biotopy, na chránené územia a ochranné pásma, na krajinu a územný systém jej ekologickej stability (pozrite najmä časť III.2.3 vz. IV.5 až IV.9), ale i na ovzdušie, podzemné i povrchové vody, dopravu, obyvateľstvo a sídla. Konkrétne upozorňujem najmä na tieto nedostatky zámeru:

1.1. Hrubé podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na vzácne bohaté zoskupenie početných populácií chránených a ohrozených druhov obojživelníkov (zaväži najmä *Rana temporaria*, *Bufo bufo*, *B. viridis*, *Hyla arborea*, *Bombina vahegata*, *Triturus alpestris* a *T. vulgaris*) a na ich rozmnožovacie a migračné či rozptylové biotopy priamo na dne lomu. Podobne silno zámer podhodnocuje aj pravdepodobne významné negatívne vplyvy na špecifické zoskupenie viacerých chránených a ohrozených druhov vtákov hniezdiacich v lome a na ich biotopy (zaväži najmä *Bubo bubo*, *Vanellus vanellus*, *Charadrius dubius*, *Carduelis cannabina* a *Emberiza schoeniclus*).

1.2. Hrubé podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na cenné rané štádiá sekundárnej sukcesie vegetácie na plochom piesčitom mokrom dne lomu s významnými populáciami vzácnych a ohrozených druhov rastlín ako *Centaureum pulchellum*, *C. littorale* subsp. *compressum*, *Carex lepidocarpa*, *C. viridula*, *Equisetum variegatum*, *E. *moorei* (Škovirová in verb.), *Utricularia vulgaris* (Bernátová in verb.) a ich biotopmi, hlavne v genofondovej lokalite Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Turčianske Teplice (Kočícký et al. 2013; ďalej „R-ÚSES“) č. 117 Raksiansky lom - sever.

1.3. Hrubé podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na prinajmenej regionálne významné prvky R-ÚSES, zahŕňajúce okrem už zmienenej genofondovej lokality Raksiansky lom - sever aj regionálny biokoridor RBk2 Ekoton Veľkej Fatry Horná Štubňa - Dolná Štubňa - Háj - Mošovce a regionálne biocentrum RBc6 Raksianske rašelinisko s rovnomennou NPR a genofondovou lokalitou č. 73 v jadre, citlivou o. i. na narušenie vodných, živinových, disturbančných a iných ekologických režimov navrhovanou činnosťou.

1.4. Značné podhodnotenie pravdepodobne významných negatívnych vplyvov (najmä nepriamych) na chránené územia a ich ochranné pásma, týkajúce sa popri už zmienenej unikátnej NPR Raksianske rašelinisko aj Národného parku Veľká Fatra

1.5. a jeho ochranného pásma, územia európskeho významu SKUEV0238 Veľká Fatra a chráneného vtáčieho územia SKCHVU033 Veľká Fatra.

1.6. Značné podhodnotenie pravdepodobne významných priamych i nepriamych negatívnych vplyvov na ovzdušie (zdroj znečistenia, primárnej i sekundárnej prašnosti a i.), podzemné i povrchové vody (vodárenský zdroj Cibulová, vodný režim v NPR Raksianske rašelinisko), obyvateľstvo a sídla (zdroj hluku), dopravu (nárast intenzity dopravy) a na scenériu a vnímanie krajiny (mnohostranne rušivý prvok o. i. v zázemí významných kúpeľov Turčianske Teplice). Aj variantné riešenia tu navrhli len formálne. Obe sú takmer identické, umiestnené v blízkosti chránených území a ani jedno účinne nerieši ani len zmiernenie hroziacich významných negatívnych vplyvov a environmentálnych i sociálnych nákladov a rizík zámeru, ktoré by veľmi pravdepodobne neboli udržateľné.

Len schematicky a nepodložené stanovili veľkosť dotknutého územia a jeho užšieho okolia, kde nerátali o. i. so šírením hluku, prachu a iných znečistenín najmä cez otvorenejšiu JZ časť lomu.

Posúdenie vymenovaných i ďalších vplyvov na prírodné, krajinné a iné hodnoty dotknutého územia i jeho okolia, chránené územia európskeho i národného významu, na tunajšie biotopy a druhy európskeho i národného významu a prvky ÚSES v predloženej zámere považujem za nedostatočné. Ich riadne identifikovanie, kvantifikovanie a posúdenie významnosti dosahov žiadam zahrnúť do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a posudzovať ju ďalej podľa zákona.

Pre zámer navrhovanej činnosti žiadam v rozsahu hodnotenia uplatniť a v správe o hodnotení riadne analyzovať a vyhodnotiť aj tieto ďalšie pripomienky a požiadavky:

2.1. Pripraviť primerané posúdenie dosahov navrhovanej činnosti na územia európskeho významu podľa čí. 6.3 a 6.4 Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín a § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Žiadam, aby toto primerané posúdenie vykonali rešpektovaní nezávislí odborníci s použitím najlepších európskych metodických štandardov a najlepšej dostupnej praxe (best available practices - BAP).

2.2. Podrobne posúdiť vplyvy (priame, nepriame, kumulatívne a iné interakcie vplyvov) navrhovanej činnosti na NPR i regionálne biocentrum RBc6 Raksianske rašelinisko. Pri primeranom posúdení podľa bodu 1 žiadam okrem vyššie uvedených vplyvov, rizík a nákladov navrhovanej činnosti riadne analyzovať a vyhodnotiť:

- vplyv bariérových, okrajových, kaskádových a iných ekologických efektov na dotknuté populácie, biotopy, ekosystémy a krajinu, ako obmedzenie rozptylu a migrácie voľne žijúcich živočíchov (hlavne medzi biotopmi dna lomu a okolitými ekosystémami), zhoršenie ich zdrojovo-poklesovej dynamiky (source-sink), konektivity a p.

- vplyvy na úmrtnosť voľne žijúcich chránených a inak prírodoochrane významných živočíchov

- vplyvy hlukového znečistenia a prašnosti na všetky skupiny živočíchov

- vplyvy na vodný, mikroklimatický, živinový a iné režimy dotknutých biotopov a ekosystémov, ako napr. rozmnožovacie biotopy viacerých významných druhov živočíchov priamo v dotknutom území, hladiny podzemných vôd a ich zmeny v dôsledku ťažby dolomitu a p.

- vplyvy invázných a rozpínavých druhov rastlín, kolonizáciu významných biotopov nepôvodnými a synantropnými druhmi na úkor pôvodných, ruderalizáciu a súvisiace procesy vplyvy na kľúčové štruktúry a procesy dotknutého územia i jeho okolia a ich celkovú ekologickú stabilitu, resp. rezilienciu, na chránené biotopy a biotopy druhov

- predmetov ochrany SKUEV0238 a SKCHVU033 i na chránené a inak prírodoochrane významné druhy, využívajúce dotknuté územie a jeho okolie v ktorejkoľvek fáze svojich životných cyklov.

2.3. Písomne vyhodnotiť splnenie všetkých požiadaviek a pripomienok

k predloženému zámeru z doručených stanovísk a v samostatnej kapitole vyhodnotiť aj splnenie všetkých ustanovení z určeného rozsahu hodnotenia. Prípadné nevyhovenie niektorým požiadavkám či pripomienkam žiadam riadne zdôvodniť.

2.4. Pripraviť hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na charakteristický vzhľad, krajinný ráz, vnímanie a estetickú hodnotu krajiny, ako aj so zreteľom na kritériá a požiadavky Európskeho dohovoru o krajine (European Landscape Convention).

2.5. Pripraviť hodnotenie dosahov na zdravie (Health Impact Assessment- HIA) navrhovanej činnosti, ktoré vypracujú rešpektovaní nezávislí odborníci s použitím najlepších európskych metodických štandardov a najlepšej dostupnej praxe.

2.6. Pripraviť hodnotenie sociálnych dosahov (Social Impact Assessment-SIA) navrhovanej činnosti, ktoré vypracujú rešpektovaní nezávislí odborníci s použitím najlepších európskych metodických štandardov a najlepšej dostupnej praxe.

Všetky vyššie uvedené požiadavky a pripomienky považujte, prosím, za zásadné. Preto žiadam, aby sa stali súčasťou určeného rozsahu hodnotenia a ďalších krokov posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona.

Občianske združenie TATRY, list zo dňa 06.05.2021

Občianske združenie TATRY sa stotožňuje so stanoviskom Ing. Jána Topercera, CSc. z dňa 30.04.2021 a pridáva sa k nemu.

Vyjadrenie OÚ TR OSZP

Príslušný orgán berie stanoviská verejnosti na vedomie, stanoviská boli doručené pred vydaním rozhodnutia zo zisťovacieho konania. Príslušný orgán konštatuje, že stanoviská sú v súlade so stanoviskom ŠOP SR, ktoré bolo doručené Štátnou ochranou prírody SR, Správa Národného parku Veľká Fatra Martin, list č. NP VF/136-001/2021 zo dňa 16.04.2021. Opodstatnené pripomienky budú zapracované do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Príslušný orgán v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní listom č. OU-TR-OSZP 2022/000050-054 zo dňa 16.09.2022 vyzval účastníkov konania na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia a stanovil lehotu piatich pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia. V stanovenej lehote neboli doručené žiadne nové stanoviská.

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie je konaním pred povoloňovacou činnosťou a predmetom je posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Proces zisťovacieho konania má poskytnúť základné informácie a hodnotenia pred prvým povolením podľa osobitných predpisov. Vychádza teda z podrobnosti riešenia v prvej etape prípravy, nepredstavuje žiadny druh povolenia a takéto povolenia nenahrádza.

Príslušný orgán na základe zámeru a stanovísk k nemu doručených a podľa kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona č. 24/2006 a uvedených v prílohe č. 10 zákona č. 24/2006 Z. z. zistil nasledujúce skutočnosti:

Povaha a rozsah navrhovanej činnosti

Predmetom navrhovanej činnosti je obnova ťažby dolomitov v lome Rakša. Konceptia dobývania vyplýva zo súčasného stavu rozfárana ložiska. Zostáva v platnosti súčasný koncept vedenia ťažobných prác zhora nadol.

Výpočtom zásob bolo na ložisku dolomitu Rakša vyčíslených 6,224 milióna ton bilančných zásob voľných v 1 bloku zásob (1 – Z2 – B) suroviny kategórii Z-2 (pravdepodobné zásoby). Plánované zmeny zásob na ložisku predstavujú maximálny objem 195 000 ton/ročne na ťažobnej ploche pre tento účel určenej, nepresahujúcej 5 ha.

Súvislosť s inými činnosťami (jestvujúcimi, prípadne plánovanými).

Predmetom predloženého zámer je navýšenie ťažby na existujúcom ložisku dolomitov v lome Rakša z plánovaných 100 000t ročne na 195 000 t/rok s navýšením nákladnej dopravy z 32 nákladných áut denne na 64.

Na základe zámeru navrhovateľa sa jedná o pokračovanie navrhovanej činnosti, ale na základe zistených skutočností bola navrhovaná činnosť v roku 2010 ukončená a Obvodný bankský úrad Banská Bystrica v roku 2020 zastavil konanie vo veci povolenia banskej činnosti z dôvodu neukončenia procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Požiadavky na vstupy (napr. záber lesných pozemkov a pôdy, využívanie vody, potreba surovín a celkové využitie prírodných zdrojov, potreba energetických zdrojov).

Pôda

V dotknutom území bol pôdny horizont odstránený pred začatím ťažby nerastných surovín. V užšom okolí dotknutého územia sa nachádzajú ako dominantné pôdne jednotky (DPJ) endziny, rendziny a kambizeme rendzinové, sprievodné litozeme modálne karbonátové, lokálne rendziny sutinové zo zvetralín pevných karbonátových hornín. V dôsledku súčasného spôsobu využívania dotknutého územia sa tu pôdy nevyužívajú. V užšom okolí sú pôdy využívané najmä na poľnohospodárstvo (trvalé trávne porasty) a ako lesné pozemky.

Voda

Počas prevádzky lomu, v čase sucha, prevažne v letných mesiacoch, môže vzniknúť za účelom zníženia prašnosti potreba kropenia pri spracovaní wydobytej nerastnej suroviny a skrápania ciest v dobývacom priestore vodou. Potreba technologickej vody bude zabezpečená banskou vodou, ktorá sa nachádza v jazierku na dne dobývacieho priestoru. V zmysle § 20, ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách sa na používanie banských vôd pre vlastnú potrebu nevyžaduje povolenie ani súhlas orgánu štátnej vodnej správy.

Zámer nerieši rozvod pitnej vody v areáli ťažobného priestoru, nerieši celkovú spotrebu vody za rok ani spôsob zabezpečenia pitnej a úžitkovej vody. Táto podmienka bude zapracovaná do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Elektrická energia

Dotknuté územie je pripojené na rozvody elektrickej energie. Elektrická energia bude využívaná na prevádzku mostovej váhy a vykurovanie technického zázemia.

Suroviny a materiál

Predmetom navrhovanej činnosti je obnova ťažby nerastných surovín. Za suroviny a materiál potrebné pre jej realizáciu je možné považovať najmä pohonné hmoty potrebné na prevádzku motorových vozidiel a strojných mechanizmov a tiež materiál potrebný na vykonávanie trhačích prác potrebných na rozpojovanie horniny.

Doprava

Dotknuté územie je napojené príjazdovou komunikáciou na cestu III. triedy č. 2184 (III/2184).

Na dopravu vydobitej suroviny z lomu budú využívané nákladné automobily. Trasa nákladných vozidiel zabezpečujúcich dopravu suroviny k odberateľom povedie cez obce Rakša a Turčiansky Michal po ulici Michalská a SNP. Pri čerpacej stanici sa vozidlá napoja na cestu I/65 na smer Kremnica a Martin. Predpokladaná intenzita dopravy je 4 nákladné automobily z a do kameňolomu za hodinu pri prevádzke v čase 7:00 až 15:30 počas pracovných dní, čo znamená intenzitu 64 nákladných automobilov za deň. Doprava osobnými automobilmi je odhadovaná na 10 prejazdov za deň.

Do budúcnosti sa ráta s odklonením ťažkej dopravy kameniva a dreva dobudovaním rozostavaného obchvatu obce s napojením na cestu I/63.

V zámere je nedostatočne posúdený vplyv nákladnej dopravy pri samotnej činnosti v areáli ťažobného priestoru ani preprava materiálu cez obce Rakša, prímestskú časť Turčiansky Michal a Turčianske Teplice. Zámer poukazuje na štúdiu Dopravné napojenie kameňolomu Rakša z roku 2015, ale uvedená štúdia nebola súčasťou zámeru a jednak je vypracovaná pre iné parametre navrhovanej činnosti. Zvýšená nákladná doprava je kľúčovým problémom pri navrhovanej činnosti, nie je dostatočne posúdený vplyv navýšenia dopravy na pracovníkov v areáli lomu, ani vplyv na obyvateľov dotknutých obcí, ktorí vyjadrili svoj nesúhlas. Zároveň nie je posúdený možný vplyv navýšenia nákladnej dopravy na stav dotknutých komunikácii III. triedy a mostných objektov, ktoré už v súčasnosti nevykazujú dostatočnú mieru únosnosti, čo je uvedené v stanovisku SC ŽSK. Vplyv navýšenia dopravy nebol posúdený ani na dotknuté kultúrne pamiatky.

Pracovné sily

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžaduje prítomnosť 4 pracovníkov. Vplyv navrhovanej činnosti na pracovné sily a podmienky za akých budú pracovnú činnosť vykonávať, žiada riešiť v ďalšom stupni posudzovania vplyvov na

životné prostredie príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva, čo je aj podmienkou pre stanovenie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Podľa kategorizácie stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia v prílohe č. 1 vyhlášky MŽP SR č.410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov je predmetná činnosť zaradená ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia :

3.10.2 Kameňolomy a súvisiace spracovanie kameňa - stredný zdroj znečisťovania ovzdušia

Kameňolom je spolu s technologickou linkou na úpravu suroviny z hľadiska znečisťovania ovzdušia zaradený ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia, pričom určujúcou znečisťujúcou látkou sú tuhé znečisťujúce látky. Zdrojom prašnosti je rozpojovanie horniny a jej následná úprava.

Súvisiaca doprava pohybom vozidiel a iných mechanizmov je kategorizovaná ako mobilný zdroj. Navrhovaná činnosť je zdrojom znečistenia ovzdušia. Určujúcou znečisťujúcou látkou pre posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia sú tuhé znečisťujúce látky. V prípade navrhovanej činnosti bude prašnosť vznikáť pri spracovaní suroviny v technologickkej linke, významný podiel však bude tvoriť sekundárna prašnosť, ktorá vzniká vírením častíc usadených na zemskom povrchu. Okrem dominantného vplyvu prašnosti bude technologická linka, manipulačná technika a nákladné vozidlá aj zdrojom plyných emisií zo spaľovania motorových palív – hlavne NO₂, CO a benzénu. Pre posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti je potrebné posúdiť koncentrácie oxidu dusičitého - NO₂, ktoré sú okrem PM₁₀ v súvislosti s dopravou hlavnou znečisťujúcou látkou z hľadiska vplyvu na zdravie. Koncentrácie CO dosahujú zhruba rovnaké hodnoty ako NO₂, ale limit pre CO je o dva rády vyšší.

Samotný kameňolom je fugitívnym zdrojom tuhých znečisťujúcich látok, pričom emisie sú úmerné množstvu spracovaných materiálov. Priemyselná výroba kameniva je v zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, kategorizovaná bezlimitne ako stredný zdroj znečistenia ovzdušia.

Okrem samotnej ťažby a úpravy kameňa budú na imisnú situáciu v okolí lomu vplývať aj ďalšie činnosti, predovšetkým doprava. Množstvo imisí z dopravy závisí na intenzite dopravy a emisných faktoroch motorových vozidiel.

Za významný kumulovaný vplyv súvisiaci s navrhovanou činnosťou možno považovať sekundárnu prašnosť. Jej zdrojom bude odkrytá plocha lomu a nespevnené dopravné cesty. Sekundárna prašnosť bude vznikáť za suchého počasia vírením prachu vetrom, mechanizmami a dopravou. Trvanie obdobia, v ktorom je možná tvorba sekundárnej prašnosti bolo pre účely výpočtu priemerných ročných koncentrácií PM₁₀ a PM_{2,5} odhadnuté na maximálne 6 mesiacov (odpočítané boli zimné mesiace a obdobie so zrážkami).

Veľmi významným zdrojom sekundárnej prašnosti bude preprava suroviny po nespevnených komunikáciách od technologickkej linky a následne po prístupovej komunikácii. Dĺžka trasy, kde možno očakávať významnejšiu tvorbu sekundárnej prašnosti je približne 600 m.

Pri hodnotení účinkov prachu na zdravie ľudí záleží na pôvode, vlastnostiach a veľkosti prachových častíc, na ich koncentracii v ovzduší, na dĺžke a podmienkach pôsobenia. Častice väčšie ako 30 μm sú označované ako hrubý prach a v prostredí pri bežných podmienkach rýchle sedimentujú. Frakcia prachu tvorená malými časticami vdychnutá až do pľúc je z hľadiska zdravotného rizika najnebezpečnejšia. Slovenská legislatíva stanovuje hygienické limity pre suspendované častice PM₁₀ a PM_{2,5}, čo prakticky znamená častice s priemerom 10 μm a 2,5 μm.

Účinky navrhovanej činnosti na ovzdušie možno účinne zmierniť realizáciou vhodných technických a organizačných opatrení. V zmysle všeobecných podmienok prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky bude potrebné dopravné cesty a manipulačné plochy pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie alebo obmedzenie rozprašovania. Opatrenia bude nutné realizovať predovšetkým za dlhodobého bezzrážkového a veterného počasia. Spôsob realizácie opatrení s určenými zodpovednosťami bude potrebné zapracovať do prevádzkového poriadku zariadenia.

Zámer poukazuje na výsledky rozptylovej štúdie, ktorá bola vypracovaná v január 2016 pre účely zámeru Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša a bola spracovaná pre limit navrhovanej činnosti ťažba suroviny do 100 000t ročne. Rozptylová štúdia nebola ani súčasťou predloženého zámeru a príslušný orgán na posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti požaduje vypracovať novú rozptylovú štúdiu, ktorá posúdi vplyv navýšenia dopravy na všetky dotknuté obce.

Odpadové vody

Navrhovaná činnosť nie je zdrojom odpadových vôd. Dotknuté územie sa nachádza nad miestnou erozívnou bázou a má jednoduché hydrogeologické pomery. Zrážková voda, ktorá tvorí jediný zdroj zavodnenia lomu, odteká po svahoch, alebo povrchovou najpriepustnejšou vrstvou, malá časť presiakne do horninového masívu a zhromažďuje sa pod erozívnou úrovňou. Pravdepodobne z dôvodu nižšej priepustnosti podložných hornín v čase výdatnejších a dlhotrvajúcich zrážok vytvárajú na najnižšom plate v lome vodné plochy, vyplňajúce nerovnosti terénu. Podzemné vody v priebehu geologicko-prieskumných prác v minulosti neboli zistené.

Odpady

Druhy odpadov počas realizácie navrhovanej činnosti (platí pre oba varianty)

Číslo Názov Kategória

20 03 Iné komunálne odpady

20 03 01 zmesový komunálny odpad O

Počas prevádzky navrhovanej činnosti vzniknú odpady, ktoré sú podľa Katalógu odpadov, v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., zaradené do kategórie O – ostatný odpad.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa bude vznikajúci komunálny odpad zhromažďovať v nádobách na to určených a odovzdávať osobe oprávnenej na nakladanie s ním.

Hluk a vibrácie

Navrhovaná činnosť predstavuje obnovenie ťažby dolomitov v lome Rakša. V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti je potrebné počítať s týmito zdrojmi hluku:

1. doprava suroviny
2. prevádzkový hluk z technologických zariadení.

Doprava – dotknuté územie je napojené príjazdovou komunikáciou na cestu III/2184. Trasa nákladných vozidiel zabezpečujúcich dopravu suroviny k odberateľom povedie cez obec Rakša a cez Turčiansky Michal po ulici Michalská a SNP. Pri ČSPH sa vozidlá napoja na cestu I/65 na smer Kremnica alebo Martin.

Technologické zdroje hluku – dominantným zdrojom prevádzkového hluku v priestore lomu budú pohonné agregáty nákladných vozidiel, nakladača a prevádzka drviacej a triediacej linky. Ako prakticky trvalý zdroj hluku je linka spracovania kameniva, teda jeho doprava do linky, drvenie, triedenie, medzioperačná doprava pásovými dopravníkmi, sypanie skládky príslušných frakcií kameniva a následné manipulačné práce a nakládky finálnych frakcií kameniva na veľkokapacitné nákladné cestné automobily.

Osobitné hlukové pomery vznikajú pri ťažobnom odstrele. V bezprostrednom okolí výbuchu sa vyskytujú hladiny hluku v rozsahu 130-135 dB(A). Tento hluk má impulzný charakter, t.j. jeho doba trvania je do 200 ms. Odstrel negatívne ovplyvňuje krátkodobu ekvivalentnú hladinu hluku, ktorá sa prudko zvýši o 20-25 dB, avšak v priebehu cca 90 minút sa vráti do pôvodnej hodnoty danej bežnou technológiou ťažby a úpravy. Impulzný hluk pri odstreloch je vnímaný aj obyvateľmi okolitých obcí. Trhacie práce budú však z časového hľadiska ojedinelé (4 x mesačne) a preto sa na tento hluk nevzťahujú prípustné hodnoty podľa tab. č. 1 vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. Maximálna hladina A zvuku pri ojedinelom výskyte nesmie prekročiť v miestach a v čase možného pobytu ľudí hodnotu 118 dB. Vonkajšie prostredie lomu tvorí zástavba Rakša vzdialená cca 490 m od západného okraja dobývacieho priestoru. Samotná ťažobná činnosť, vrátane spracovania suroviny bude realizovaná vo východnej časti lomu, vo vzdialenosti cca 900 – 1 000 m od okraja obce Rakša. Ťažobná činnosť bude prebiehať výlučne počas dennej doby, v čase 7:00 – 15:30.

Zámer poukazuje na údaje z hlukovej štúdie, ktorá nie je súčasťou zámeru a bola vypracovaná v roku 2016 pre potreby zámeru Návrh plánu otvárania, prípravy a dobývania v dobývacom priestore s kapacitou vyťaženej suroviny do 100 000t ročne s prepravou 32 nákladných áut denne. Posúdenie vplyvu hlukovej záťaže pre navrhovanú činnosť považujeme za nedostatočné a na základe stanoviska regionálneho úradu verejného zdravotníctva bude vypracovanie novej hlukovej štúdie zaradené do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Otvorenie a prevádzkovanie ťažby a úpravy v ľubovoľnej lokalite vždy prináša špecifické problémy z hľadiska životného prostredia. Zvýšená hlučnosť v pracovnom prostredí a blízkom okolí vznikne z nasledujúcich dôvodov:

- zvýšenej intenzity nákladnej dopravy z miesta ťažby

- odstrelov,
- ťažby – chod a činnosť samotných pracovných strojov,
- úpravy kameňa,
- expedície suroviny.

Pri vyššie uvedených činnostiach sú zamestnanci, resp. v niektorých prípadoch aj obyvatelia dotknutých obcí vystavení viacerým zdrojom ustáleného aj neustáleného hluku s rôznou dĺžkou expozície. Počas bežnej prevádzky produkujú hluk a vibrácie technologické ťažobné, výrobné a manipulačné mechanizmy a nákladné automobily. V dôsledku odstrelov horniny dochádza k okamžitému zvýšeniu hladiny hluku v mieste lomu, ale aj v jeho okolí. To je prvotný a jednorázový jav, ktorý môže dočasne ovplyvniť hlukovú pohodu obyvateľov bývajúcich v najbližšej obytnej zóne. Príslušný orgán vyhodnocuje vplyvy hluku a vibrácie spôsobené výkonom navrhovanej činnosti ako možné potenciálne negatívne vplyvy na blízke územia obcí ako aj chránené územia.

Vibrácie nie sú v zámere hodnotené, aj keď je predpoklad, že drviaca a triediaca linka bude zdrojom vibrácií.

Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

V zámere je uvedené, že tieto zdroje nie sú dôsledkom ťažobných prác, príslušný orgán požaduje, aby boli prehodnotené všetky možné vplyvy navrhovanej činnosti tak pri činnosti v prevádzke dobývacieho priestoru ak aj pri preprave materiálu cez dotknuté obce.

Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva.

Hlavnými negatívnymi vplyvmi činnosti v dobývacom priestore Rakša vo vzťahu k zdraviu obyvateľstva sú znečistenie ovzdušia, hluku a vibrácie (otrasy z odstrelov). Zámer nerieši samostatne vplyv účinkov navrhovanej činnosti na zdravie občanov, opiera sa o výsledky štúdií, ktoré boli spracované pre navrhovanú činnosť Návrh plánu otvárania, prípravy dobývania v dobývacom priestore Rakša, navrhovateľa JIVA –TRADE Rakša s.r.o. Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď, ktorá bola v roku 2015 predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni MŽP SR.

Príslušný orgán vychádza zo stanoviska RÚVZ v Martine, ktoré žiada posúdenie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) v súlade s § 6 ods. 3 písm. c) zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a vyhláškou MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie.

Vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo dotknutých obcí žiada príslušný orgán vyhodnotiť v rámci aktuálnej hlukovej, rozptylovej štúdie a odborného posudku, ktorý bude obsahovať meranie únosnosti vozovky dotknutých úsekov ciest III. triedy a diagnostiku dotknutých mostných objektov.

Príslušný orgán pri posúdení vplyvov na obyvateľstvo vychádza aj zo stanovísk dotknutých obcí a predloženej petície občanov, ktorých predpoklad negatívnych vplyvov na ich zdravie a majetok vychádza zo skúseností z obdobia činnosti v lome Rakša.

Nakoľko predložený zámer nedostatočne vyhodnotil možné negatívne vplyvy na zdravie obyvateľstva dotknutých obcí príslušný orgán zaradiť do rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti všetky požadované štúdie a odborné posudky tak, aby bolo možné čo najdôkladnejšie posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľstva.

Ovplyvňovanie pohody života.

Pohodu a kvalitu života obyvateľov ovplyvnia nasledovné faktory súvisiace s navrhovanou činnosťou: hluk, znečistenie ovzdušia a vibrácie. Jednotlivé faktory a ich vplyv boli podrobne opísané v predchádzajúcich bodoch vyhodnotenia.

Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia vrátane ovplyvňovania biodiverzity.

Zhotoviteľ zámeru konštatuje, že realizáciou činnosti dôjde k zvýrazneniu rušivého prvku v krajine, vplyv považuje za nevýznamný negatívny pre oba varianty.

Zhotoviteľ zámeru konštatuje nevýznamný negatívny vplyv všeobecne na faunu, flóru a ich biotopy, bez ohľadu na jednotlivé druhy a ich životné nároky.

Príslušný orgán pri posúdení vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie vychádza z odborného stanoviska ŠOP, ktoré podrobne popisuje predmetné územie dobývacieho priestoru, ktoré hraničí s Národným parkom Veľká Fatra s 3. stupeň územnej ochrany. NP Veľká Fatra predstavuje rozsiahle horské územie charakteristické súvislými lesmi, pastierskou činnosťou vytvoreným hôľnym pásmom, bohatým výskytom krasových javov, pestrým rastlinstvom a živočíštvom.

V blízkosti lomu sa ďalej nachádza národná prírodná rezervácia (NPR) Rakšianske rašelinisko so 4. stupňom územnej ochrany, vyhlásená na ochranu vlhkomilných a slatinných spoločenstiev s výskytom ojedinelých a chránených druhov rastlín. S dobývacím priestorom hraničí Územie európskeho významu Veľká Fatra (SKUEV0283) a Chránené vtáčie územie Veľká Fatra (SKCHVU033). ŠOP SR vo svojom stanovisku poukazuje na vplyvy, ktoré by mohli mať negatívny dopad na predmet ochrany.

Príslušný orgán na základe znalosti miestnych pomerov a na základe predložených stanovísk konštatuje, že vplyvy na ochranu prírody nie sú dostatočne vyhodnotené a absentuje hodnotenie vplyvov na dotknuté chránené územia, chránené druhy rastlín a živočíchov. Aktuálny prieskum v území pravdepodobne nebol realizovaný. Neboli identifikované vplyvy na dotknuté druhy priamo v dobývacom priestore ani v jeho blízkosti.

Pri hodnotení vplyvov nebol zohľadnený taktiež nárast intenzity dopravy, napriek tomu, že dôjde k jej zdvojnásobeniu. Na základe uvedeného nie je možné vyhodnotiť celkový vplyv na životné prostredie vrátane biodiverzity navrhovanou činnosťou a preto príslušný orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti.

Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Navrhovaná činnosť je v súlade s platným územným plánom obce Rakša (2007), keďže k realizácii dôjde v areáli existujúceho kameňolomu.

V zmysle územného plánu obce Rakša sa dotknuté územie nachádza v okrsku č. 05, index špecifikácie TP s charakterom a špecifikáciou určeného javu, funkcie – existujúci ťažobný priestor.

Zásady a regulatívy priestorového a funkčného využitia územia:

Záväzná – rešpektovať vymedzenú funkciu – povrchový lom dolomitov (do r. 2010),

– v ústi Nedožorskej doliny ponechať rezervu pre budovanie náhradných biotopov v prípade likvidácie liahniska obojživelníkov a hmyzu na dne lomu v dôsledku ťažobnej alebo rekultivačnej činnosti.

Smerné – po skončení ťažby rekreačná funkcia.

Územný plán obce Rakša je v platnosti, v roku 2018 prebehli zmeny a doplnky ÚP obce, kde v časti „Cestná doprava“ je na základe stavu vozovky a požiadavky občanov obce návrh na vybudovanie novej komunikácie MO 8,0/40 funkčnej triedy C2, ktorá by zmiernila zaťaženie centra obce dopravou a to obchvatom obce nadväzujúcim na rýchlostnú komunikáciu R3.

Záver

V dôsledku vyhodnotenia jednotlivých doručených stanovísk ako aj výsledkov konzultácie v zmysle § 63 zákona EIA zo dňa 13.09.2022 príslušný orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať a to aj z dôvodu nedostatočného spracovania očakávaných vplyvov a kumulatívnych vplyvov navrhovanej činnosti, ktoré namietali najmä regionálny úrad verejného zdravotníctva, orgány cestnej dopravy, orgány ochrany prírody a krajiny, štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia a dotknuté obce Rakša, Háj a mesto Turčianske Teplice.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. je účelom zákona najmä včasne a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

Podľa § 2 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. je účelom zákona najmä zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Príslušný orgán toto rozhodnutie odôvodňuje aj aplikáciou princípu predbežnej opatrnosti v zmysle § 13 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje, že ak možno so zreteľom na všetky okolnosti predpokladať, že hrozí nebezpečenstvo nenávratného alebo závažného poškodenia životného prostredia, nesmie byť pochybnosť o tom, že k takému poškodeniu skutočne dôjde, dôvodom pre odklad opatrení, ktoré majú poškodeniu zabrániť. Príslušný orgán sa pri aplikácii princípu predbežnej opatrnosti opiera o obsah stanovísk dotknutých orgánov príslušných pre odborné vyhodnotenie v rámci jednotlivých odborov.

Príslušný orgán na základe odborného posúdenia predloženého zámeru navrhovanej činnosti, vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti, jej umiestnenie, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, doručených stanovísk orgánov štátnej správy, samosprávy a verejnosti konštatuje, že navrhovaná činnosť môže predstavovať taký zásah do územia a do prvkov územného systému ekologickej stability, ktorý by v značnej miere mohol ohroziť životné prostredie a preto rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Zo zámeru zároveň nebolo možné jednoznačne vyhodnotiť vplyv navrhovanej činnosti nakoľko v ňom boli nedostatočne posúdené vplyvy navrhovanej činnosti a to najmä na obyvateľstvo, prírodu a krajinu. Celkovo možno zhodnotiť, že samotné zisťovacie konanie nemožno považovať za dostačujúci podklad na riadne posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti, ktorá je predmetom tohto konania a vplyvy identifikované v rámci vykonaného zisťovacieho konania nemožno považovať za preukazné, nakoľko v rámci zisťovacieho konania pre navrhovanú činnosť príslušný orgán vychádzal najmä z predloženého zámeru navrhovanej činnosti a stanovísk zaslaných v rámci jeho pripomienkovania.

Príslušný orgán zároveň poukazuje na skutočnosť, že cieľom zisťovacieho konania je zabezpečiť, aby navrhovaná činnosť pri ktorej nie je možné vylúčiť možný významne nepriaznivý vplyv na životné prostredie bola posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Príslušný orgán na základe preskúmania a posúdenia predloženého zámeru navrhovanej činnosti, doručených stanovísk k navrhovanej činnosti a na základe zhodnotenia stavu životného prostredia a celkovej úrovne ochrany životného prostredia v záujmovom území usúdil, že nie je možné vylúčiť pravdepodobný významný vplyv navrhovanej činnosti, a preto rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Príslušný orgán upozorňuje navrhovateľa, že po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti. Pre nasledujúce kroky posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti sa uplatnia jednotlivé ustanovenia zákona č. 24/2006 Z. z..

Konkrétne požiadavky a pripomienky uvedené v doručených stanoviskách budú podrobnejšie prerokované a určené v rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a časovom harmonograme a budú predmetom ďalšieho konania podľa § 30 a nasl. ustanovení zákona č. 24/2006 Z.z..

Predĺženie lehoty a postup úradu sú ovplyvnené vyhlásením núdzového stavu na území Slovenskej republiky a pandémie ochorenia COVID-19.

Upozornenie:

Podľa § 29 ods. 16 zákona č. 24/2006 Z. z. dotknutá obec o rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní bezodkladne informuje verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a na úradnej tabuli obce.

Poučenie

Účastníci konania vrátane verejnosti v súlade s § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní majú právo podať odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia na Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, Turčianske Teplice.

Vo vzťahu k verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní za deň doručenia rozhodnutia sa považuje pätnásty deň zverejnenia tohto rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní na webovom sídle a zároveň na úradnej tabuli príslušného orgánu.

Rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, preskúmateľné súdom.

Ing. Viera Moskáľová
vedúci odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00151866 Suffix: 10127

Doručuje sa

HALADA advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 0/21, 917 01 Trnava, Slovenská republika

STONES SLOVAKIA s.r.o., Topoľová 2810, 926 01 Sereď, Slovenská republika

Občianske združenie TATRY, KEMI 627/5, 031 04 Liptovský Mikuláš, Slovenská republika

Ing. Ján Topercer, Zelená 10616/3, 038 61 Priekopa, Slovenská republika

Obec Rakša, Rakša 82, 039 01 Rakša, Slovenská republika

Obec Háj, Háj 176, 039 01 Háj, Slovenská republika

Na vedomie

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212

Obvodný banský úrad Banská Bystrica, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica 1

Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, OSZP OPaK, Ul. Vysokoškolákov 8556/33 B, Žilina 010 08

Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske námestie 19, 010 01 Žilina 1

Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, Pozemkový a lesný odbor, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin 1

Okresný úrad Martin, Odbor CDa PK , Námestie S.H.Vajanského 0/1, 036 58 Martin 1

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho, 036 80 Martin 1

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Martine, Viliama Žingora 30, 036 01 Martin 1

Okresný úrad Turčianske Teplice, OSZP, zložky ŽP , Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor KR , Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice

Správa Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine, P.O. Hviezdoslava 73/38, 036 01 Martin 1

ŽSK, ORR a CR, Odbor CD aPK , Komenského 48, 011 09 Žilina 1

Doložka o autorizácii

Tento listinný rovnopis elektronického úradného dokumentu bol vyhotovený podľa vyhlášky č. 85/2018 Z. z. Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu z 12. marca 2018, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vyhotovenia a náležitostiach listinného rovnopisu elektronického úradného dokumentu.

Údaje elektronického úradného dokumentu

Názov: [ROZHODNUTIE vydané v zisťovacom konaní ,]
Identifikátor: OU-TR-OSZP-2022/000050-0003747/2022

Autorizácia elektronického úradného dokumentu

Dokument autorizoval: Viera Moskalova
Oprávnenie: 1109 Veduci odboru okresneho uradu
Zastupovaná osoba: Okresny urad Turčianske Teplice
Spôsob autorizácie: Kvalifikovaný mandátny certifikát
Dátum a čas autorizácie: 03.10.2022 09:15:01
Dátum a čas vystavenia časovej pečiatky: 03.10.2022 09:15:16
Označenie listov, na ktoré sa autorizácia vzťahuje:
OU-TR-OSZP-2022/000050-0003747/2022

Informácia o vyhotovení doložky o autorizácii

Doložku vyhotovil: Ing. Tatiana Kucháriková
Funkcia alebo pracovné zaradenie: odborný radca
Označenie orgánu: Okresný úrad Turčianske Teplice
IČO: 00151866
Dátum vytvorenia doložky: 03.10.2022
Podpis a pečiatka: